

THE LITHUANIAN WEEKLY
"KOVA"

Published every Friday by the
LITHUANIAN SOCIALIST FEDERATION OF AMERICA
[Incorporated April 28, 1908.]
"KOVA"
1815 E. Moyamensing Avenue
PHILADELPHIA, PA.

KOVA

LITHUANIAN SOCIALIST FEDERATION
"KOVA"

Išleista kas Pėtnyčia. Leidžia
LIETUVIŲ SOCIALISTŲ SĄJUNGA AMERIKOJE
Inkorporuota Balandžio 28 d. 1908.
"KOVA"
1815 E. Moyamensing Avenue
PHILADELPHIA, PA.

Nr. 31.

Philadelphia, Pa., 4 d. Rugpjūčio (August), 1911 m.

Metas VII

ENTERED AS SECOND CLASS MATTER MAY 17, 1905, AT THE POST OFFICE AT PHILADELPHIA, PA.

TURINYS.

Casum Videns «Kataliko» red. kritikuoja Bergerį.....	369
Kavas Socijalizmas ir etika.....	370
Neviačas Keistas igaliojinis.....	371
APŽVALGA.....	372
AMERIKA.....	372
UŽSIENIS.....	374
DARBINIKŲ GYVENIMAS.....	375
IŠ DRAUGIJŲ GYVENIMO.....	375
KORESPONDENCIJOS.....	376
MOTERŲ SKYRIUS:	
Dėlko moterims mažiau mokama etc.....	377
SĄJUNGOS REIKALAI.....	377

J. BALTRUŠAITIS

Redaktorius, Dokumentų Rašytojas ir Pinigų Sluostėjas
2400 Fifth ave. PITTSBURG, PA.

Sluostėtu pinigų į visas svieto šalis, pagal teises, gautas nuo tarptautiško bankų susivienijimo. Greitai ir pigiai. Išsluostėtu į Lietuvą po 4 nedėlių gaunu priėmėjo kvitą ir pranešu sluostėtui, kada pinigai išmokėti. Išdirbu daviernasčius, išjieskau Lietuvoj paliktas dalis. Per mane galite ir laivakortes (šipkortes) gaut nebrangiai. Pinigų kainas prisluostėtu pareikalavus.

Patarimai draugiški ir be užmokesčio.

"KOVOS" SPAUSTUVE

SPAUDINAME VISOKIUS SPAUDOS DARBUS: plakatus, tikietus, programus, vizitines kortelės, konstitucijas, knygas, paveikslus, atvirutes, laiskams popieras, čarterius ir t. t. įvairiose kalbose.

"KOVOS" spaustuvė nuo Naujų Metų žymiai pagerinta, spalvuotas darbas tik ką neseniai investas. Visos mašinos varomos elektriška pajiega, todėl, darbus visuomet atliekame GREITAI, GRAŽIAI ir ATSAKANČIAI, UŽ LABAI PRIEINAMĄ PREKĘ ir visuomet į UŽSAKYTĄ LAIKĄ!!

"Kovos" Spaustuvė priima darbus ne tik nuo vietinių gyventojų, bet ir iš kitu miestu pačta ar expressu. Turintieji kokius spaudos darbus, ar šiaip kokius reikalus kreipkitės ypatingai ar laišku sekančiu adresu:

KOVA 1815 East Moyamensing avenue,
PHILADELPHIA, PA. TELEPHONE KEYSTONE
MAIN, 2958.

THE LITHUANIAN WEEKLY "KOVA" PUBLISHED EVERY FRIDAY BY THE

Lithuanian Socialist Federation of America

K. VIDIKAS, Editor.

A. ŽYMONTAS, Business Manager

SUBSCRIPTION RATES
in all parts of the World

PRENUMERATA
visose dalyse sviet

One year	\$2.00	Vienleims metams	\$2.00
Six months	1.00	Šešleims mėnesiams	1.00
Three months50	Trims mėnesiams50

ADVERTISEMENT RATES ON APPLICATION.

APGARŠINIMU KAINOS ANT UŽKLAUSIMO.

"KOVA"

1815 E. Moyamensing Ave.

Philadelphia, Pa.

Telefonas, Keystone, Main 2958.

Žodis pavieniams sąjungiečiams.

Kaip žinoma, kol-kas, kiekvienas sąjungietis moka po 25 c. į mėnesį, už ką gauna visas Sąjungos privilegijas ir organą «Kovą». Kuopų draugai moka mokestį į Centrą per tarpininkystę kuopos, o pavieniai sąjungiečiai moka tiesiai į Centrą. Užtat Centras turi pavieniams nariams patarnauti visuose Sąjungos reikaluose, kaip kuopos draugams kuopą kad patarnauja. Taigi, visi yra lygūs sąjungiečiai ir visi turi lygiai mokėti. Iki šiol, nežinia kodėl, pavieniai mokėdavo mažiau, negu kuopų draugai — tik po 20 c. į mėnesį. Buvo nelygybė.

Dabar jau bus lygu. Ir pavieniai sąjungiečiai turi mokėti į Centrą po 25 c. į mėnesį; nes už tat gauna iš Centro visas blankas ir kitus pranešimus skyrium, be kuopos tarpininkystės. Tokiu būdu, su pavieniais dar yra daugiau Centru darbu, negu su kuopų draugais, o iki šiol jie mažiau mokėdavo. Manome, kad tai visiems bus aišku ir nereikės bereikalingai ginčytis.

Adm.

Kiekvienam Sąjungos draugui reikalingi.

Gražus prie lalkrodėlio socialistiškas reteželis su globu, broliškai sveikinančios dvi rankos arba su svyturini ir socialistišku parašu. Preke už vieną 25c.

Socialistiški ženkleliai visokių gatunkų: paprasti—preke 5c, paauksuoti—25c; daugelis imantlems nuleidžiamas nuosimtis. Reikalaudami sluskit pinigus krašos ženkleliais arba Money Orderiu.

"Kovos" Administracija.

Šiuomi pranešama, jog jau išėjo iš spaudos LSS. Išleidimas No. 12-as

SOCIJALDEMOKRATŲ MOKSLO PAMATAI

Parašė K.Kautsky. Iš vokiečių kalbos vertė P.Kovas. Pusl. 55, prekė 20c

Si knygelė turėtų rasti kiekvieno darbininko žmogaus grtelėj, ir kiekvienas interesuojantis socializmo klausimu, privalo būtina minėta knygelę nusipirkt ir perskaityt, nes tik tokius raštus skaitydamas darbininkas žmogus, gali gaut supratimą apie socializmo mokslą ir pažinti dabartinę netikusią išnaudojimo tvarką.

Reikalaujanti minėtos knygelės prisiųskit «Kovos» Adm. 20c, o tuoj apturėsite. Agentam nuleidžiama nuosimčiai.

“Prasikaltimai ir PrasiKalteliai.”

Po tokiu antgalviu yra naujai išleista Sąjungos knygutė. Ši knygutė tik dabar neseniai išėjo iš spaudos. Todėl, manome, kad mylintieji skaityti knygas, užsrašys tuojau ją – prekė tik 10 c.

Nors gyvenime mes daug girdime apie prasikaltimus-prasikaltėlius ir tas atsikartoja beveik kožną dieną visur, bet kad išaiškinti tą plačiau kodėl taip yra, mažai kas gali. Šita knygutė ir yra plačiai ir nuodugnai išaiškinanti prasikaltimų ir prasikaltėlių prasmę. Parašyta ji žinomo visiems amerikiečiams veikėjo advokato C.S. Darrow'o iš Chicagos, ačiu kuriam tapo išgelbėti kalnakasių vadai Meyer, Haywood ir Pettibone. Vertimas labai aiškus ir suprantamas kiekvienam. Tad patariame Sąjungiečiams ir gerbiams «Kovos» skaitytojams tuojau išsirašyti minėtą knygelę: “Kovos” adm. 1815 E. Moyamensing ave., Philadelphia, Pa

KOVOS Agentai.

J.BUKANTIS, 77a Endleot st., Boston, Mass.
K.DEMIKIS, 41 New Empire st., Wilkes Barre, Pa.
A.L.REIKAS 4547 Cambridge st., Philadelphia, Pa. Frankford.
A. J. NERIS Box 195 Easton, Pa

LIETUVIŲ SOCJALISTŲ SĄJUNGOS ISLEISTOS KNYGOS, KURIAS KIKVIENAS SĄJUNGIETIS BUTINAI TURĖTŲ PERSKAITYT IR PLATINT.

1. Politiskas minių straikas 5c.
 2. Kūdikių vergija «laisvoje» Amerikoje 5c.
 3. Kovotojų Giesmės 15c.
 4. Priėkus Engels 15c.
 5. Moters ir politika 15c.
 6. Kunigui, bedieviai ir socialdemokratai 10c.
 7. Darbininkų spauda ir jos priežastis 10c.
 8. Valstybė ir socializmas 10c.
 9. Ateities surėdymas 15c.
 10. «Trimitas» (dar spaudoje) 75c.
 11. Darbininko sveikata 10c.
 12. Socialdemokratų mokslo pamatai 20c.
 13. Prasikaltimai ir PrasiKalteliai 10c.
- Netikėtai, 3-jų veiksmų komedija 10c.

APART ČIA PAMINĖTŲ KNYGŲ «KOVOS» ADMINISTRACIJOJE — KNYGŲ SANKROVOJE GALIMA GAUTI VISAS KITAS KNYGAS, KOKIOS TIK YRA IŠLESTOS LIETUVIŲ KALBOJE.

“K O V A”

1815 E. MOYAMENSING AVE., PHILADELPHIA, PA.

Neskaitykit „Dilgeliu“!

Nes tai bjauriausias laikraštis. Teisybę j akis pasako, ir tai da kaip? Vie pro juokus! Eina kas DVI SAVAITI. Kas nenori išmirti ir greitai padaryt savo protą, tegul nelma „Dilgelis“ nė j rankas! Jore nuolat rašo Z. A., Bevardis, Lydeka iš Krūmo, Jovaras, J.B. iš B. ir kiti. Daug visko sutelpa, nes jau 5-tas sykis pasididino (tokios kaip kiti didieji laikraščiai). Tik kalna ta pati: \$1 metams, 60c pusel metų. O dabar UŽSIRASANTEMS DUODA PUSĖ DOLERIO DOVANŲ! (knygomis, kokias norit). Jūs arba jūnq doleris tegul krepliai šiuo „Dilgelis“ adresu:

Baltrušaitis Bros. 2400 Fifth Ave. ::
:: Pittsburg, Pa.

Dr. Ignotas Stankus

Vienatinis tikras daktaras-lietuvis Philadelphijoje

įrengė ligonbutį ir klyniką su laboratorija Philadelphijos mieste. Tamie pačiame name įrengė savo locną aptieka, kurioje randasi naujo išradimo geriausi vaistai

PASARGA: Mano ligonbutyje ir klinikoje turiu po savo priežiura svetimtaučiu daktarus specialistus pagalbai prie operacijų ir pavojingų ligų. Pas mane visi ligoniai išsigydo ir pasilieka sveiki. Vaistus siunčiu ir į kitus šteitus ir į visas šalis.

Gydau Visokias Ligas.

Su sena ir nauja metoda su chemiškais ir medicinos gyduolėmis, su vandeniu (hydrotherapy), kraujo skystimu (serotherapy), su mokslu psichologijos (psychotherapy), kaip tai žodžiais, nurodymu, atkreipimu atydos

ir tt. Gydau su elektra (electrotherapy), X-ray (šviesa, permatanti visą kūną žmogaus), greita elektra (hyfrequency) Galvana elektra, Paradejaus elektra ir kitomis suvienytais elektromis. Darydamas operacijas išgydau visokias organiškas ligas, kurių negalima išgydyti vaistais ir kitais prietaisais.

Turiu įsitaisęs savo locnas elektra gydymo mašinas.

Visi sreganti kreipkitės prie daktaro STANKAUS asabiškai arba laišku, o busite užganėdinti nes jis gydo pasekmingiausiai visokas ligas ir daro visokas operacijas savo locnam ligonbutyje. Daktarišką rodą su teisingais patarimais duoda DYKAI, — ypatiskai par telefona ir par laiskus besiktumo kaip toli gyvenat; Amerikoje, Kanadoje, Anglijoje ir kitose šalise svieto.

DR. IGNATIUS STANKUS
1220 So. Broad St., Philadelphia, Pa.

Valandos ofico: Nuo 9 iki 12, nuo 2 iki 4 p. p. ir nuo 6 iki 8 vakare. Nedėdieniais nuo 1 iki 4 po pietų.

M. Rosenbaum,

SENIAUSIA
Lietuviška Banka
Philadelphijoje, Pa.

Parduoda laivakortes ant geriausių linijų laivų.
Išmaino pinigus ir išsiunčia po gvarancija į visas šalis svieto. Atlieka tą greitai, atvangiai ir pigiai.

Agentūra geležinkelių tikiety.

Parduodame geležinkelių tikiety į visus miestus Jungtinių Valietų.
605 So. 3-rd st. Philadelphia, Pa.

„Kataliko“ red. kritikuoja Bergeri.

Kataliko redaktorius N28 *K-o*, bandydamas sukritikuoti pirmą socialistą kongresmaną Viktorą Bergeri už jo prakalbą kongrese, primena, kad Bergerio prakalba nėra nei socialistų «tikybos simbolu».

Lygšiol nei patys socialistai nežinojo, kad jie turi savo «tickybos symbolus». Ir nelengvas tai būtų buvęs darbas paprastam socialistui surasti savo «tickybos simbolą». Reikia žmogaus, kuris pats būtų susidogmatizavęs ir išsilavinęs dogmatiniuose klausimuose, kad nužiūrėti socializme dogmatas, panašius į tuos, už kuriuos *Katalikas* su *Draugu* taip dailiai «plaukais mainosi». Kaip tik ir pasirodo tokiu specialistu *K-ko* redaktorius.

K-ko red. prisipažįsta, kad jis negirdėjo Bergerio prakalbos. Turbut, bijodamas grieko, kaip katalikui deira, jis jos ir neskaitė, nors ir moka skaityti, gal atmindamas persergėjimą: «Atsargiai su ugnimi, t. y. su bedieviškais raštais». Ant galo, kad neskaitė, tai ir gudriai padarė, nes, iš priežasties to neskaitymo, jo kritika yra daug originališkesnė.

K-ko red. atsižymi ne vien tik grynais savo kritiškais gabumais: jis moka pasirinkti da ir autoritetus, kurie vertai užvaduotų jo nuolat įtemptas smegenis ir tokiu būdu daleistų *K-ko* redaktoriui sukonzentruoti savo visą dvasišką energiją ant vertesnio ir kiltesnio dalyko — ant batalijos su *Draugu*. Šiuomkart garbė būtų *K-ko* red-riaus autoritetu išpuolė Okuncovui (iš Ruskoje Slovo), kuris, būdamas rusų oficeriu, pabėgo nuo Japonų karės. Argi būtų dora, jei oficerias nebūtų unterui autoritetu!?

Beje, ar ne zeceriška tai bus klaida, kad *K-ke* pasakyta, jog *Ruskoje Slovo* yra laikraštis «pirmievių (*anapitol*, *ne kapitalistų*). Musų pabraukta. Red.)»? Jeigu tai ne zeceriška klaida, tai turėtų naują, originališką *K-ko* red-riaus mintį — kad pirmievis negali būti kapitalistu, o kapitalistas pirmieviu. Argi mano neklaidžiota ilgai mintyse, kad aš maniau, jog dauguma kapitalistų yra pirmieviais (kaip paprastai tas žodis yra suprantamas)? Nes jie daugiausia yra laisvamaniais, kosmopolitais, stovi už reformas etc. Ale *K-ko* red. turi «gilesnę» analizą ir išsizuojimą į dalykus.

Kataliko red. sako, kad Bergerio prakalboje nebuvę logikos nei gilesnės minties. Aš gi sakau, kad Bergerio prakalboje buvo logika (atleis man *K-ko* red. už pasipriešinimą), bet ta logika nebuvo tokia «gili», kaip *K-ko* red-riaus. *K-ko* red-rius, kaip nepaprasto originališkumo ypata, sykiu su Okuncovu nekenčia, kad Bergeris «nieko naujo neišreiškęs» ir atkartojęs tai, ką paprasti socialistų agitatoriai šneka.

Neabejoju, kad Bergeris galėjo tulus dalykus atkartoti. Kaip gi kitaip, *K-ko* redaktoriau, būtų galėję buti, jeigu socialistai turi savo «tickybos symbolus», kaip jūs darodėte? Aha! Atleiskite! Gal jūs manėte, kad Bergeris turėjo išdirbti socialistų «tickybos simbolą» ir jį apreikšti kongrese, taip kad vierniejie socialistai paskiaus būtų jį kalbėję, kaip kad jūs «Tikiu į Dievą Tėvą», kuris tai katalikų simbolas yra labai nenaujas, bet į kurį ir jūs negalite įvesti savo originališkumu, jei nenorite, kad *Draugas* neekskomunikuotų. Jūs turite jį daug akuratau kartoti, negu kad Bergeris kartojo socialistų agitatorių prakalbas.

Aš žinau, kad *K-ko* red. išvedė viską logiškai ir gerai ir tai ne jis kaltas, bet aš, jeigu mano galvoj taip pasiutiškai painiojasi jo argumentai.

Kad klausime tarifo Bergeris stovėjo už buržujus (t. y. priešingai «pamatiniams» socializmo principams stovėjo už tarifą), *K-ko* red-rius mato iš sekančių Bergerio prakalbos žodžių:

«Augštas tarifas neapgina jo (darbininko).

«Kas liečiasi manęs, tai aš esu priesingas visiems tarifams

— augštlems tarifams ar žemiems tarifams — kaip būdams, kuriais padidinama pelnas (kapitalistams).

«Kiekvienas tarifas, augštas ar žemas, reiškia, kad jis labiausia kliudo biedną žmogų. Kada tik yra uždėta taksa ant kokių gyvenimo reikmenų, ji visados kris ant biedno žmogaus su didesniu sunkumu, negu ant turtingo žmogaus.

«Pirmų-pirmiausia yra tai biedni žmonės, kurie, kaip taisyklė, turi daug vaikų. Taksa ant čeverykų apsunkins biedną sрутų nuovadų (sewers) kasiką, kuris turi šešis vaikus, šešis syk labiau, negu milijonierių, kuris teturi tik vieną vaiką. Be to, kasikas turi 1000 mažiau išteklių.

«Jis (tarifas) visuose atsitikimuose yra vidurinių amžių — tamsių amžių — palikimas, kuomet privilegijuotos klasės nemokėjo jokių taksų, o paprasti žmonės turėdavo ismokėti jas visas».

Ar galėtų bent vienas iš *Kovos* skaitytojų buti ant tiek mitriu, kad padaryti iš tų žodžių tokį išvedimą, kokį *K-ko* redaktorius padarė?

Mēs, paprasti žmoneliai, galėtume apsigauti, priimdami sekančių Bergerio išvadžiojimą už logišką. Bet ir čia ateina *K-ko* redaktorius mums su pagelba ir vienu žodžiu darodo, kad Bergerio kalba buvo nelogiška. Pasako, «nelogiška», tai ir žinokite, kad nelogiška. Štai Bergerio žodžiai:

...«dirbančioji klasa negalėtų išturėti ūmo tarifo numušimo. Ji yra be spėkų apsigynimui nuo pasekmių.

«Ypatingai mūsų šalyj, po daugelio metų augščiausio skyriaus augšto tarifo, by kokia staigi permaina būtų pragaištinga.

«Yra čielos bendrovės, kurios užsilauko ačiu tam, kad yra tam tikras tarifas ant to daikto, kurį jos išdirba. Pamatinis ir staigus tarifo numušimas ant kokio-nors iš tokių išdirbinių, žinoma, išjudintų sąlygas, uždarytų darbavietes ir atimtų užsiėmimą iš tūkstančių darbininkų. Ir kadaigi dabar viešpatauja toki be pliano, nesutvarkyta pramonijos sistema, kad jokia aprūpinimo nėra dėl išstumtų iš darbo darbininkų, tai pasekmėmis būtų didelė nelaimė ir skurdas. Jei draugija pasiimtų ant savęs trisus, idant perkelti darbininkus iš tokios nykstančios pramonijos į žydičią pramoniją, tada mēs mielai sutinkame kad ir ant griežčiausių tarifo permainų.

«Darbas nereikalauja sau taip vadinamo tarifų pridengimo. Bet jam reikia turėti tulą apsaugojimą prieš netikėtus atmainas linkui blogesnių ekonominių sąlygų. Ir ant kiek darbas turėjo sau kokį apgynimą, tai jis apsigynė save, tvėrdamas unijas. Jis apsigynė save straikais ir boikotais, kuriuos Augšė. Suv. Valst. Teismas pripažino nelegališkais».

Turint tokius gabumus ant permatymo užslėptos prasmės žodžiuose, kaip *K. redaktorius*, bepiga būtų išmeškerioti netik biblijos, bet ir talmudo prasmes, kurias dabar tegali išaiškinti vien tik mokyti mūsų kunigai ir rabinai. Kad dar syki pamatyti, kaip giliai griebia *K. redaktorius*, reikia duot progaišio straipsnio skaitytojams ir pačiam redaktoriui pasižiūrėti, ką Bergeris pasakė apie kapitalistų atsinešimą link ateivių. Bergeris sako:

«Niekuomet nebuvo uždėdama tarifas su tuo tikslu, kad apginti darbo žmonių uždarbį. Tiktai paskiaus kapitalistai, matydami, kad jiems reikia darbininkų balsų, pradėjo garsinti, buk tai darbininkų labui yra užlaikomas tarifas.

«Tik išdirbysčių savininkai reikalauja tarifo.

«Dirbtuvių savininkai tik apgavingai parodyti nori, buk darbininkai turi naudą iš tarifo.

«Kad tai yra gudri apgavystė, pasirodo iš to, jog jie niekuomet nepadavė įnešimo, idant nukreipti arba sumažinti ateivių darbininkų skaitlių; juk, priešingai, jie visados da-

rydavo, ką tik galėdavo, kad patraukus svetimtaučius darbininkus į šią šalį; juk jie siuntinėdavo net agentus į Europą, idant šie vyliojimais juos čia atvadintų.

«Tuo tarpu kaip mūsų dirbtuvių išdirbiniai kartais apsaugoti tarifu iki 200 procentų, išdirbėjai (darbininkai) tų išdirbinių nel biskelio neapsaugoti. Priešingai, pastarųjų 20 metų bėgyje slavėnai, italai, graikai, rusai ir armėnai buvo įvežami milijonais į šią šalį».

Paprastas mirtinas taip ir suprastų, vadinasi, sakytų: «Meluoja tie kapitalistai, kad jie sako, buk jie nori tarifo, kad čiagimiams Amerikos darbininkams būtų geriau. O, kad jie meluoja, tai aš iš to matau, kad jie nestabdo, bet masina ateivius, kurių kada daug privažiuoja, tai darbai atpinga ir susimažina».

Bet ne paprastas mirtinas — K. redaktorius toliau biskį mato, dėlto gi ir sako: «Bergerio prakalba tai šovinizmas ir niekybė. Jis kalba prieš ateivius».

Gudrus Bergeris — nei žodžlo nepasakė, kad nereikia įsileisti ateivių. Vienok K. redaktorius gudresnis už Bergerį — jis suprato, kad Bergeris mislijo prieš ateivius (kurios gal Amerikos kapitalistai kviečia dėlto, kad čiagimiams darbininkams būtų linksman).

Kokis ignorantas pasakytų, kad K-ko red-rūs yra nelogiškas, bet aš jį matau «logišku» esant, o čia da reikia prisilaikyti etikos ir laikraštinių nutarimų...

K-ko red-rūni skanda jautrią širdį, kad Bergeris į vieną dūdą pūtė su darbininkų priešais... jį pasidaro tokia didelė, kaip goričius, ir minkšta... ot jis pats stotų ant kongreso platformos, užduotų į pašonį Bergeriui, nustumtų jį, o buržujams kongresmanams jis — «žaiibū!» «perkunijū!» ugnies! vėjo!... Jis išvadintų juos storapilviais, buržujais ir dar kitokiais vardais, kurių nerastumėte nel Lallo žodynel...

Gaila, labai gaila, kad sąjungiečiai lygšiol nepatėmijo, kad K-ko red-rūs taip myli darbininkus ir socialistų «tikybos simbolus».

Bet «nēr kas daro» — juk «nēra pranašo savo tėvynėje», ir jis nepažįstamas tarp savųjų.

Ne vienas tik *Katalikas* taip «teisingai» ir «logiškai» perstato dalykus, kurie turi bent kokį sąryšį su socialistais ar socializmu. Tą patį daro *Vienybė Lietuvininkų* (pav., kada, aprašydama XXVI SLA. seimą, apsmėižė Račiūtę ir kitus socialistus, o nuglostė tautiečius, kurie tai daugiausia ir kėlė trukšmą, kvailus ergelius etc.; arba melagingai aprašydama ir aiškindama veikimus VI LSS. susivažiavimo, etc.) ir *Lietuva*, kuri, apart ko kito, per savo buvusį redaktoriaus antrininką Jurgelionį išdiršo tvirtinti, būk Socialistų Partija verčianti žmogų meluot.

Kokis gi yra tų ir jiems panašių laikraščių tikslas tose melagystėse ir netelsinguose perstatymuose? — Ugi klaidinti visuomenę, nupiešti socialistus šlykščiausiais ruožais, sukelti liaudyje pasibjaurėjimą socialistais, o paskui engti tą liaudį po vėliava katalikystės, «tyro mokslo», «patrijotybės» ir kitų nonsensų, kuriais galima būtų padaryti geresnį biznį.

Ir ar ir tai Jūs, *Katalike*, *Vienybė Lietuvininkų* ir *Lietuva*, darote ne dėl biznio, kad veidmainlaujate ir meluojate, būk Jūs prijaučiate socializmui ir «tikriems» socialistams?!

Jūs bijote dienos šviesoje pasirodyti, kuomi esą. Jus priverčia slapstytis biznis arba — geriausiame atsitikime — dvasiška trumparegystė ir nesupratimas arba atkaklus nenorėjimas suprasti. Jums nėra išrokavimo atvirai pasisakyti, jog nekenčiate socializmo, dėlto kad jums reikia proteguoti savo laukiamus blizgančius dolerius ar nurudijusius centus... Vėla, Jūs nenorite pasirodyti, kad pasiliekate šios gadynės užpakalyj, ir todėl «prijaučiate» socializmui.

Nors Jūs širdij neapkenčiate socializmo, viešai dergiate socialistus, norėdami už tai geresnio sau biznio nuo tautiečių, bet Jums dar reikalingas biznis ir nuo socialistų; todėl Jūs viešai ir pasigiriate, būk prijaučiate socializmui ir «tikriems» socialistams, ypatingai socialistams kitų tautų, su kuriais Jūs nesusiduriate: francuzams, vokiečiams, anglams etc. Vienok tokia kvailai-mitria taktika Jūs neapgausite lietuvių socialistų. Jis žino, su koki tikslu Jūs tuos manevers darote.

Jeigu Jūs butumėt prielankūs socializmui, tai Jūs nedergtumėt ir neišjuoktumėt tulus lietuvių užsitarnavusius socialistus, neturėdami tam rimto pamato ir neprisilaikydami teisybės.

Jeigu Jūs prijaustumėt socializmui (kuo ypatingai *Vien. Lietuvininkų* pasigiria), tai turite progą atlikti naudingą darbą tarp savo viengenių socialistų, kuriuos dabar tik niekinate, o nesisitengiate savo, kaip «dorų žmonių», darbu juos apšviesti ir pataisyti jų klaidas, ieigu jie padaro jas iš priešasties neganėtino apsišvietimo ar klaidingo supratimo apie socializmą.

Idant būti logiškais prieš pačius save ir prieš lietuviškąją liaudį, Jūs turite prisipažinti, kad Jūs neapkenčiate socializmo. Tą mes, socialistai, jau seniai be Jūsų prisipažinimo žinome ir tinkamai aprėkiuojame Jūsų «prielankias» širdis ir kaktas link socializmo.

Casum Videns.

ETIKA IR SOCIALIZMAS.

SU MOKSLIŠKUOJU socializmu kovojama dvejopu būdu. Tankiausia mėginama prirodyti, kad Markso mokslas esąs vienpusiškas, neišlaikęs kritikos ir jau seniai tapęs sumuštas naujesniojo mokslo tyrinėjimais. Arba daroma šitaip: Markso mokslą iškreipiama taip, kad būtų galima pasinaudoti juo prieš tojo mokslo pasekėjus. Taip sindikalistai*) daro iš Markso — sindikalizmo šalininką; taip revizionistai stengiasi įtikinti, buk Marksas raginęs darbininkus eiti išvien su liberališkais buržuazijos partijomis, o ne varyti savarankę kliasinę kovą. Nenuostabu todėl, kad ir etikos mokytojai, moralistai, — kurie pamatuoja kovą už socializmą tuo, kad kapitalizmo tvarka prieštaraujanti etikos (doros) prisakymams, — taip-pat mėgina atsiremti Marksu, statydami jo mokslą ant etikos pamato.

Kiekvienam, kuris yra šiek-tiek apsipažinęs su marksizmu, turi išsyk toks moralistų darbas pasirodyti keistu. Markso socializmo pamatas yra materialistiškas, ką ganėtinai pabriežė ir jis pats savo veikaluose ir jojo draugas Pričkus Engelsas. Moksliškojo socializmo įsteigėjų nuomone, kapitalizmui padarys galą ne morališkas visuomenės narių pasipiktinimas jojo nuodėmėmis, bet *materijališkas išdirbimo (produkcijos) pajiegy plėtojimas*. Kapitalo ir techniškųjų darbo priemonių plėtojimas (evoliucija) varo visuomenę prie naujų visuomenės organizacijos formų, prirengtas sąlygas, kuriose bus galima, bus neišvengiama nauja pasaulio tvarka. Jeigu stambioji pramonija (industrialija) nerinktų į daiktą vis didesnių darbininkų minių (fabrikose, dirbtuvėse, kasyklose ir tt.), ne organizuotų jų, ne verstų kovoti, tai visi prakeiksmi dėl nesuskaitomųjų kapitalizmo nuodėmių nieko o nieko negelbėtų. Juk žmonijos istorijoje surandi tokią daugybę pasibaisėtinų nusidėjimų, kurie taip ir paliko be «atlyginimo» ir nepasuko plėtojimo si bėgi kiton pusėn. Istorija būtų visiškai nesuprantamą apsielškimų eilė, jeigu mes į ją žiūrėtume per moralisto akinis. Ji tik-tai tuomet darosi suprantama, kuomet mes ją sau perstatome, kaip plėtojimosi procesą, kurį nuolatos varo pirmyn materijališkųjų

*) Sindikalistai nori įvykdyti socializmą vien profesionališkiosios darbininkų kovos priemonėmis; sindikatu vadinasi profesionališkoji sąjunga, unija.

pajėgų keitimasi. Vaduodamasi šituo realistišku istorijos supratimu, socialdemokratija, norėdama pasiekti savo tikslą, atkreipia visą savo dėmesį ne į morališkųjų jausmų auklėjimą visuose doringuose žmonyse, bet į proletarijato klasinės kovos organizaciją.

Tad kokių-gi būdu gali dar bent kas tvirtinti, būk marksizmo pamatas esanti etika? Dalykas, mat, kame. Marksas davė ne vien tik šaltą kapitalistiškojo plėtojimosi aprašymą. Pasipiktinimas ir neapykanta veržiasi iš jo plunksnos, kuomet jisai pasakoja apie besąžiningą išnaudojimą darbininkų; karštas užsidegimas liepsnoja jo žodžiuose, kuomet jisai šaukia išnaudojamuosius į kovą prieš viešpatuojančiųjų klasių galybę; be to, visus jo mokslinuosius tyrinėjimus apšviečia didis socializmo idealas. Lygiai taip elgiasi ir socialdemokratai, keldami eikštėn visus išnaudojimo bausimus, niekindami ir peikdami klasinės valstybės savavališkus ir neteisotus darbus, žadindami darbininkuose vėnybę, drąsą ir pasišventimą dėl prakliniausio mūsų idealo. Taigi, paviršutiniškai žiūrint, išrodo, būk visa darbininkų judėjimo praktika remiasi etikos pamatu. Markso mokslas tarytum liepia nušaliai stovėti nuo istoriškojo plėtojimosi, atmenant, kad jisai visviena nuves mus tuo keliu, kuriuo jį stumia pajėgos, nepriklausančios nuo mūsų. O čia mėginama įsikišti į to plėtojimosi bėgį, veikiama ir teisiama, giriama ir peikiama, statoma idealus ir norima juos įvykdyti į gyvenimą. Koks prieštaravimas tarpe teorijos ir praktikos! Koks to Markso ir jo pasekėjų nenuoseklumas! sušunka doros ir išminties pilnasis moralistas ir ima «aiškinti», kad prieštaravimas ir nenuoseklumas galį išnykti tuomet, jeigu Markso mokslą pastatysime ant etikos principų.

Vienok nėra nieko klaidingesnio, kaip šitas marksizmo «aiškinitimas». Visuomenės plėtojimosi, kurio įstatymus atidengė Marksas, eina ne «pats savaimi», be jokio žmonių dalyvavimo. *Visuomenės plėtojimosi įstatymai yra ne kas kitas, kaip žmonių veikimo įstatymai*; tiksliai pastaruosius valdo ne aklas priepuolis, bet tam tikri materijališki santikiai. Socializmas ateis todėl, kad darbininkų klasa su pasišventimu kovoja ir kovos už jį, bet šita kova, jos formos, šitas darbininkų pasišventimas kuomet ankščiau priklausau nuo tam tikrų kapitalistiškojo plėtojimosi sąlygų. Nauja visuomenės tvarka išdygs iš materijališko visuomenės pamato, bet ne kitaip, kaip su žmonių pagelba.

Tokiu būdu išsiaiškina ir santikis marksizmo su etika. Materijalistiškasai Markso mokslas anaipol neatmeta etikos ir etiškųjų pajautimų galybės. Bet jisai nepripažįsta, kad tie pajautimai būtų kilę iš kokių-tai augščiau žmonių skrajojančios etikos prisakymų; jisai sako, kad etika su visais savo prisakymais yra materijališkųjų visuomenės faktorių (veiksnių) vaisius. Dora, kuri dabar bręsta darbininkų klasoje, jų solidariškumas, jų uolumas, jų pasišventimas savo klasos reikalams ir socializmui yra būtina reikalinga sąlyga, be kurios jokiū būdu nebutų iškovotas socializmas. Tačiau ji bręsta ir stiprėja ne be priežasties, ji dygsta ir auga ne pati iš savęs. Ta dirva, ant kurios mes matome ją bujojančią, yra kapitalizmo tvarka: išnaudojimas, išdirbimo priemonių koncentracija, nepasiliaujas išnaudojamųjų pasipriešinimas, žodžiu, visa tas, iš ko susideda kasdieninis darbininkų klasos gyvenimas.

Bet mūsų lygybės idealas, kuris pasmerkia visokį išnaudojimą, kuris atkartoja amžinąjį etikos prisakymą, idant žmogus žmogui būtų tikslu, o ne priemone, — ar gi nei šitas idealas nepatvirtina tos nuomonės, būk etika esanti socializmo pamatas? Ne. Nes šitas idealas taip-pat neiškrito gatavas iš daugaus. Ne dėlto ar tinasi kapitalizmo galas, kad tolyn vis didesnis žmonių skaitlius skaito išnaudojimą nedoru, bet atbulai: dėlto, kad išnaudojimas tolyn darosi vis labiau bereikalingu, trukdančiu visuomenės plėtojimui, jisai (išnaudojimas) vis didesniai žmonių skaitlini rodo si nedoru. Juo labiau darosi galima ir neišvengiama visuomenės

tvarka be klasių viešpatavimo, tuo labiau ir lygybės idealas virsta iš mokslininkų frazės į gyvą revoliucijos pajėgą, kuri užbėga ir patraukia prie savęs minias.

Antra vertus, toli gražu ne kiekvienas pasipiktinimo ir papeikimo balsas, ne kiekvienas pasmerkimas ir pagyrimas vadinasi etika. Tiksliai pasitenkinusios buržuazijos ideologų galvoje visas pasaulis susideda iš blogo ir pikto, doro ir nedoro; ažuot supratę jį, kaip neišvengiamą natūrališką tam tikrų santykių pasekmę, jie tiksliai peikia savo priešų niekybę ir kelia į padanges savo dorinumą. Darbininkų judėjimas neturi nieko bendro su šita įkria etiškąja pasauliožvalga. Jeigu mes užpolame ant kapitalizmo už jo bjaurius nusidėjimus prieš darbininkų gyvastį ir sveikatą, jeigu mes kįlame prieš valdžios savavališkus darbus, tai tiksliai aklas gali mus priskaityti prie tų doros mokytojų, kurie aimanuoja dėl svieto nedorybės. Mes piktinamės išnaudojimu, nes patį esame išnaudojami, mes siunčiame panieką ir neapykantą savo nevidonams, nes esame jų skriaudžiami, nes norime savo šauksmu sužadinti dar tebesnaudžiančius, dar neišsidrąsinusius mūsų drangus.

Šitame šauksme yra taip-pat mažai etikos, kaip riksmė kankinamojo, kaip garsiuose šūkavimuose puolančio į mūsų kareivių būrio. Pati gamta čia apsiereiškia. Ką slėgia, kam kailį lupa, tas turi ginties. Ne koks ten doriškas prakilnumas jį verčia taip daryti, bet visų-paprasčiausis apsisaugojimo jausmas. Lygiai taip ir su darbininkų judėjimu; jie anaipol neketina lošti rolę dorybės ricieriaus, kuris pasiryžęs yra paliuosuoti žmoniją nuo kapitalizmo nuodėmių; jie kovoja prieš kapitalizmą, nes jie neturi kitokio išėjimo, nes jiems reikėtų pražuti, jeigu jie nesipriešintų.

Taigi, šnekos apie «moralistą Marksą» yra klaidingos iš dvejopo atžvilgio. Ne etika yra marksizmo pamatas, bet atbulai: marksizmas pirmu kartu padeda tvirtą pamatą etikai. Markso kritikos aštrumas ir užsidegimas, su kuriuo jisai šaukia į kovą proletariją, neturi nieko bendro su etika. Jie vien parodo, kad Marksas buvo tikras atstovas ir apginėjas darbininkų klasos, kad jisai išreiškė ne tiksliai josios padėjimą, bet ir josios jausmus tuose savo genijališkuose veikaluose, kurie virto galingu proletarijato ginklu kovoje už savo pasilluosavimą.

P. Kovas.

Keistas įgaliotinis.

Buvęs «Kovos» redaktorius p. J. B. Smelstorių paskutiniame savo suredaguotame minėto laikraščio numeryje visų socialistų vardu reikalauja, kad «Laisvė» pasiaiškintų... žinoma, kad pripažintų sykiu su juo, jog de la Bara nėra Meksikos laikiniu prezidentu, o yra Madero.

Ne, tamista, Smelstoriau, mes taip begėdiškai meluot nenorime ir nedrįstame. Mes žinome ir visa publika žino, jog laikiniu Meksikos prezidentu yra de la Bara. Ir netikime, kad visi socialistai įgaliojo tamistą meluot ir mus priverst meluot.

Mes taipgi netikime, kad būtų visi socialistai įformavę p. Smelstorių taip besąžiniškai užsipult ant «Laisvės». Ar tik čia nekyšo kitas Gabrys, kuris taip mėgsta visada kalbėti varde visos lietuvių tautos? Ar tik nepersistatė p. S., jog visi socialistai randasi jame?...

Per prastus akinius žiūrėta p. Smelstoriaus į mūsų straipsnį, jei vietoj: «laikiniu Meksikos prezidentu yra de la Bara, o Madero pats atsisakė but prezidentu... Toliau, gal, jis liks ar kas kitas»... p. S. perskaitė: «... Madero nei nemano but Meksikos prezidentu»... Iš kur p. S. tai iškasė! «Lais-

vė» visai linkus tikėti, kad Madero net labai mano but prezidentu, o gal ir caru.

O kad socialistai protestavo prieš Jungtinių Valstijų kariumenės pasiuntimą prie Meksikos rubežiaus, čia aiškus jų tikslas: jie negeidė karės tarp Meksikos ir Jungtinių Valstijų, kuri tuoj galėjo prasidėti, nes tarp Diazo valdžios ir Washingtono buvo įtempta atmosfera. Reikia manyt, Jungtinių Vals. valdžiai kruvinasis Diazas, senas jų bernas, padariusis suokalbį su Japonija, nebuvo jau tokiu geru bernu, kaip Madero, kuris jokio suokalbio prieš Jung. Valst. nėra padaręs, vienok nemažiau už Diažą leidžia Jung. Valstijų kapitalistams šeimyninkauti Meksikoje.

Juk ir Azevas buvo kada-tai kairštu revoliucionierium. Juk ir policijos viršiniukas Bakai, taip neseniai Rusijos valdžiai tarnavusis dabar liko revoliucionierium. Kodėlgi Diazas turėjo pasilikti ant visados geru Jung. Valst. bernu?

Taip, p. Smelstoriau, negražu per laikraštį meluoti ir dar kitą laikraštį prie to paties versti. «Laisvės» redaktorius straipsnyje «Paduokite teisingas žinias» aiškiai parodė jusų neteisiengą žinių padavimą, o jus, suvarydami į save visus socialistus, stengiatės išsieteinti.

Skurdas, brolav, jeigu reikia varde kitų kalbėti, o pats neturi darodymų!...

J. Neviackas.

Socialistai protestavo prieš pasiuntimą Suv. Valst. kariumenės į Meksikos parubežį todėl, kad jie matė tame žingenyje Suv. Valstijų pasiryžimą kenkti Meksikos revoliucionieriams. Ir išspradžios Suv. Valstijos laikė Diazo pusę prieš revoliucionierius. Bet nuo to sykio, kada Madero, revoliucijos vadas, atvažiavęs į New Yorką, susiuostė su Wall Street'o kapitalistais, Suvienytų Valstijų atsinešimas likui Meksikos revoliucionierių umai persikeitė: jos pradėjo laikyti revoliucionierių pusę. Tą Suv. Valst. taktikos permainą kairie išaiškina tuom kart pasklidusiais gandais, kad Meksiko padariusi tarybas su Japonija.

Red.

APŽVALGA.

Kataliko leidėjas J.M.Tananevičė N29 savo laikraščio praneša, jog leisias lietuvių dienraštį prieš naujus metus, o gal ir greičiau, jeigu visuomenė tam užmanymui karštai pritaris. Jis tiki si, kad lietuvių amerikiečiai turi pakaktinai spėkų, kad dienraščiui užtikrinti pasisekimą. Sako:

«Nudien tokia Vilniaus *Viltis* leidžiama tris sykius savaitėje. Ir jai gerai sekasi. Amerikoje—gi sąlygos tame atvėjyje daug prielaimesnės».

Ant galo, p. Tananevičė pasako, kad dienraštis busias bepartijinis, ir eisias savo kėlu, neužimdamas *Kataliko* vietos.

Abejojimas ima, ar *K-ko* leidėjas ištiesės išleisti *bepartijinį* laikraštį. Žadamieji bepartiviškieji laikraščiai tankiausia reiškia tokius laikraščius, kurie eis ranka į ranką su tikėjimu arba su tuom laikine visuomenės tvarka. Vilniaus *Viltis* irgi turi pretenziją vadintis bepartijine. Eina gandas, kad «ištremtasis» kunigas Tumas, atvažiavęs Amerikon, pasiliksias už redaktorių prie p.

Tanan. busimojo dienraščio. Tokiu būdu iš to dienraščio galėtų išeiti maž-daug kopija Vilniaus *Vilties*, kuriai, anot *K-ko* leidėjo, «gerai sekasi». Negalima dar pranašaut, kokios tikrai pakraipos ketinamas dienraštis bus. Bet jeigu jis būtų panašus į *Katalika* ar *Viltį*, tai daugiau iš jo būtų naudos leidėjui, negu skaitytojams.

Lietuvių Dienraštis Amerikoje. Tokį vardą *Keleivio* leidėjal N30 *K-vo* skiria dienraščiui, kurį ketina išleisti nuo naujų metų. Jie prašo, kad, kurie pritaria jų sumanytam dienraščiui, parašytų apie tai į *Keleivio* redakciją, idant leidėjai žinotų, kiek galima tikėtis skaitytojų. *Keleivis* nepasako, kokios pakraipos bus tas dienraštis, bet reikia spręsti, kad jo pakraipa bus gera, t y. panaši į *Keleivio* pakraipą. Linkime leidėjams puikiausių pasekmių ir velijame, kad gerbiamieji *Kovos* skaitytojai juos paremtų. Ar leidėjai iš ketinamo dienraščio medžiagiškai ką pelnys ar ne, bet, kad jo skaitytojai pelnys, tai mes esame persitikrinę.

Tulas *K. iš R.* N30 *Vien. Lietuvinkų* neva satyriškame straipsnyje «Lietuviškas socializmas» Dzuko-Balevičiaus stilium ir katechizmo formoje, kuri yra labai natūrališka forma krikščioniui demokratui — kunigo auklėtiniui, privaro pilną maišą kunigiškai-ubagišką poterių apie lietuvių socialistus. Bet užbaigdamas at-eina į protą, pamato, jog skaitytojai jo satyros nepaskaitys už satyry; taigi ir prisipažįsta, kad «Perskaite šitą katechizmą skaitytojai gali sau manyti, kad tai arba nepasisekusi satyra, arba tie siog kokia pliurpynė».

Kova pritaria autoriaus nuomonei, kad jo «satyra» yra pliurpynė. Tačiau garbė «intelektuališkam» autoriaus «išsivystymui», kad nors ant vieno momento pažino pats save...

Rankpelnis, Liet. Socialistų Sąjungos Didž. Britanijoje organas, dabar gražiai rėdomas: gerai sutvarkytas, talpina nuoseklus išanginius straipsnius ir diktokai politiškų ir šiaip jau svarbių žinių su tinkamais jų prasmės išaiškinimais; turi smagų laikraščio peržvalgos skyrių. Nors *R-nis* yra nedidelis laikraštis, bet savo vietą dailiai moka sunaudoti, kad kaip galima daugiau pasakyt, buti užimančiu ir gyvu. Pastaraisiais laikais jam bendradarbiauja p. Z.A., kuris jį puošia savo «Patėmėjimais» ir kitokiais straipsniais. Čia paduodame vieną ištrauką iš jo «Patėmėjimų»:

«Savotiška baimė apsireiškia pas musų demokratus. Bijo jie kovoti su negeistinais tikėjimų apsireiškimais, ir sakosi, būk jiems išteks vien kovos su klerikalais (L.Ž.N43). Ir kam-gi kovoti su katalikyste! Verčiau ją palikti ant juodos dienos, kada Lietuvoj užviešpataus lietuviškoji buržuazija ir kada toji katalikystė galės būti geru įrankiu kovoj su revoliucionierišku darbininkų judėjimu. — Tik mažas nesusipratimas išėjo. Nors demokratai ir atsisako nuo kovos su tikėjimu (ištikrųjų, su katalikyste, nes jos labiausia bijosi), bet nejučiomis pradeda kulkas leisti į katalikų bažnyčios pusę. Tik atsiminkim *Liet. Uk.* svajones apie katalikystės pagerinimą arba apie naują lietuvišką tikėjimą. Kas agituoja už naują tikėjimą, tam butinai prisieina su senu kovoti. To pats nuoseklumas reikalauja... Bet atsiprašau... Gal pas demokratus kitioniškas nuoseklumas? gal jis pasiūtas pagal naują kurpali? Gerai nežinau! Pasakykit man». (iš N15.)

AMERIKA.

Kas dabar valdo Suv. Valstijas.

Washington — Morganas ir visa ruja nuo jo priklaus...

sančių kapitalistų niekuomet neturėjo tokios didelės įtekės Baltamjame Rume (White House), kaip šiandien.

Kuone kiekviename kapitalistų skandale bėgyje trijų paskutiniųjų metų buvo dalyvavuta Tafto arba jo brolių išvieno su Morgano agentais ir politikieriais. Beveik kiekvienas Tafto kabineto narys yra žinomas tarp piniguočių ir politikierių, kaip Morgano tarnas-ranklaižis.

Wickersham, dabartinis generališkas prokuratorius, keli metai atgal buvo Morgano advokatu. Suv. Valst. krasos pirmininkas Hitchcock yra Morgano lėle. Laikraštiniškai šneka, kad nuolat eina telefonų pasikalbėjimai tarp Hitchcocko ir Morgano raštinės.

Henrikas Taftas, prezidento brolis, dirba New Yorko neva kaip advokatas, bet, ištikrųjų, yra vienu iš kapitalistų, susiriusių su Morgano firma.

Neseniai Taftas nominavo ant vidaus dalykų ministerio Ballingerą, Morgano agentą, dirbantį tik Morgano reikalams, o ne valstijos labui.

Bet iš visos tos gaujos labiausia atsižymi Wickersham sukybėmis ir parsiidavimu kapitalistams. Didžiausios kapitalistų nedorybės praeina be nubaudimo, tiktai ačiu Wickershamo užsistojimui. Jis buk tai užveda bylas panaikinimui trustų, o tuo tarpū taip mitriai dalykus veda, kad neužkenkti didiems kapitalistams. Persekioti, vienok, darbininkų organizacijų vadovus jis yra pirmas.

Karės ministeris Simson, pacinantis iš New Yorko, buvo žmogumi, kuris taip susuko valdžios bylą prieš Cukraus Trustą (kuris buvo padaręs prieš valdžią sukybių ant milijonų dolerių), kad nei vienas iš to trusto tuzų nepapuošė kalėjimą.

Kam tas partijas reformuoti?

Washington. — Senatorius Borne iš Oregon, pažangus republikonas, šneka Suv. Valst. senate, kad dabartinė valdžia yra renkama po įtekme keliatos žymesniųjų kapitalistų ir paskui kontroliuojama tų kapitalistų. Jis reikalauja, idant republikonų partija būtų pertaisyta (perreformuota), taip kad visi piliečiai, o ne keli didžturčiai galėtų valdyti šalį. Jis kovoja už referendumą ir inicijatyvą liaudžiai.

Tai visgi tuščia senatoriaus svajonė, kad gali išeiti kas gero iš tų reformų respublikonų ar demokratų partijose. Tai reikštų, anot Kristaus pasakymo, «pilti naują vyną į senas statines (bačkas)». Kas nori, kad valstiją valdytų liaudis, tam yra tik vienas tikras kelias — pristoti prie socialistų partijos ir dirbti su ja išvieno paliuosavimui liaudies. Tik su tos partijos pagelba galima išgelbėti šalį nuo kelių kapitalistų valdžios.

Kolonija valkatoms — kalėjimas straikieriams.

Albany, N. Y. — New Yorko valstijos senatas nubalsavo priimti bilą apie įsteigimą farmos kolonijos valkatoms, ir galutinis tos bilos priėmimas arba atmetimas priguli nuo to, ar gubernatorius Dix ją priims ar atmes. Ta kolonija skiriama «suvaldymui» valkatų ir moraliskam jų «pataisymui». Jie buna teu mokinami amatų, žemdirbystės ir «do-

ro» gyvenimo.

Yra tai nedorai gudrus kapitalistų sumanymas, paremtas ant kvailos nuomonės, buk valkatos yra tai nemoraliskos išmatos geroje žmonių draugijoje, reikalaujančios «aptvėrimo, disciplinos, pamokinimų ir moralisko pataisymo». Ištikrųjų gi, valkatos yra tai neišvengiama kapitalizmo pasekmė, pasekmė nelemto pramonijos sutvarkymo, pasekmė vagystės išvažiojime (išskaidyme) ir tt.

Reikia prakeiktos veidmainystės ir begėdingumo, kuris gali tesirasti tik pas kapitalistus ir jų ištikimus vergus, kad pavadinti tuos nelaimingus žmones—valkatas išgamomis dorėje, kuriems reikia «refomuojančių», kapitalistų įsteigtų, įstaigų, — po to, kaip patįs kapitalistai užgrobė jiems žemę ir darbo įrankius ir net gi tiesą jiems dirbti ir pelnyti sau pragyvenimą.

Bila yra apgavinga, veidmainiška ir barbariška.

Jei ji taps įstatymu, ji bus smagiu įrankiu kapitalistams prieš straikuojančius darbininkus. Biloje yra pasakyta, «paguodonės verti darbininkai, laikiniai esantieji be darbo ir jie k a n t i e j i e d a r b o nebus laikomi už valkatas». Pasiremiant tuo sakiniu, by koksai prielankus kapitalistams teisėjas gali atrasti kiekvieną straikuojantį darbininką valkata, ir nuteisti į farmos koloniją «ant moralisko pasitaisymo».

New Yorko valstijos socialistai padave gubernatoriui Dix reikalavimą, kad bila būtų atmesta.

Policijai nevalia varžyti socialistų kalbėtojus.

Chicago. — Vietinės policijos pirmininkas dvi savaitės atgal buvo išdavęs policijos inspektoriams slaptą įsakymą išvaikyti socialistų susirinkimus, kuriuose kalbėtojai išdrįstų kritikuoti policijos bei miesto valdžios darbus; ir į dešetką dienų po išdavimui to įsakymo tapo suareštuota keliatas socialistų kalbėtojų. Vienok teisme jie tapo išteisinti, o policijos pirmininkui pranešta, kad jis neturi tiesos kliudyti socialistų kalbėtojus vien tik už tai, kad jie pakritikuoja policiją ir miesto valdžios darbus.

Socialistai kalba ant Wall Street'o.

Socialistas Solomon laikė prakalbą ant Wall St. Paroduota apščiai socialistiškos literatūros. Kalbėtojo klausė 500 žmonių. Klausytojai parodė didelį užsiganėdinimą iš gabios jo kritikos, kurioje buvo išguldyta kapitalistiškos sistemės vertė.

Vienas iš klausytojų, vyskupas Wilkinson užklausė kalbėtojo, ką jis mano apie liuosą valią ir aplinkybes. Kalbėtojas atsakė, jog daugiausia yra žmogus tuo, kuo jį aplinkytobas padaro. Vyskupas pasakė, kad jis sutinka su kalbėtoju.

Tokiu budu socialistai pradeda lįsti į akis kapitalistams pačioje kapitalistų sostainėje, Wall Street'e. Neperseniai policija buvo suareštavusi vieną socialistų kalbėtoją už kalbėjimą ant Wall St. Bet jis be teismo buvo atleistas.

Geležnkeliai mažiau teužmuša.

Washington. — Nuo 1 sausio iki 13 kovo š. m., pagal

ka—tik išėjusią apyskaitą, ant geležinkelių užmušta 2,124 ypatos ir sužeista 16,430, kas yra 229 mažiau užmuštų ir 2,908 mažiau sužeistų, negu pernai nuo 1 sausio iki 31 kovo. Tarp užmuštųjų šįmet iki minėtai dienai buvo 706 geležinkelio darbininkai bei tarnai, o tarp sužeistųjų buvo jų 10,974.

Sutartis su Canada.

Washington.— Kongresas priėmė bilą kas link pramoninės sutarties tarp Suv. Valstijų ir Canados. Toji sutartis panaikina muitus ant valgomųjų ir daug kitokių reikalingiausių gyvenimui daiktų, įvežamų iš Canados. Tik dar nežinia, ar Canada susitaikys su Suv. Valstijoms šiame dalyke.

Dr. Hartmannas ir kiti į «cipę».

New York.— Lietuviams žinomas apgavikas dr. Ferdinandas Hartmannas, kuris prisipažino esąs kaltu panaudojime krasos apgaudinėjimui ateivių, Suvienytų Valstijų teisme tapo nuteistas 1 metams ir trims mėnesiams kalėjiman ir užsimokėjimui \$100.

Užveizda Collinso Medikališko Instituto gavo dvejus metus kalėjimo ir \$500 pinigiskos pabaudos už «stebuklingą» daktaravimą.

Panašiai nubausta ir keli kiti mažiau pagarsėję «garsų» daktarai.

McManigal -- beprotis ar parsidavėlis.

Los Angeles, Col.— Pas McManigal užėjo jo dėdė Behm, kuris sako, kad McManigal yra arba pakvaišęs arba dektivių pasamdytas, kad loštų dabartinę rolę, kaip savo apkalintojas dinamitavimuose ir kaip liudytojas prieš brolius McNamaras. Behm sako, kad McManigal buvo su juo laike, kuriame McManigal sakosi dinamitavęs tulą dirbtuvę.

UŽRUBEŽIS.

Rusija. Rusija gavo nuo Vokietijos draugišką patarimą, kad ji dabar nesikištų į Morokos klausimą, kurį Vakarinės Europos didžiosios viešpatystės pačios išrišiančios; o kita, tai Rusija juk ir taip daug rūpesčio turinti su Tolimais Rytai, t. y. su Japonija ir Chinija. Šiokis Vokietijos patarimas reiškia, kad tarptautiškoje politikoje rusų valdžia yra ignoruojama. O dar daugiau reiškia, kad į Rusiją žiurima, kaip į mažą vaiką, kuriam paliepta tylėti, kuomet suaugę žmonės kalba apie kokį visiems svarbų klausimą. Še kur Rusija tapo nuvesta savo biurokratijos.

— d' —

Persija. Netikėtai nustebino pasaulį Persijos ex—šacho Muhamed Ali Mirzos sugrįžimas į Persiją. Mat, tasai šachas 1909 m. tapo išguitas iš Persijos, kuomet revoliucionieriai paėmė viršų. Jis apsigyveno Rusijoje. Caras Mikalojus II prižadėjo pasauliui rupintis tuomi, kad išguitasis šachas nekeltų jokių riaušių Persijoje. Rusijos valdžia mano, kad dabar, kuomet visų kitų galinčių viešpatysčių akis yra nukreiptos į Moroko, gal Rusijai pavyktų

pasipelnyti iš Persijos; todėl ji su tuo tikslu pervežė savo laivu buvusį šachą per Kaspijos jurę ir išsodino miestelyje Guraš—Tepe, šiaurinėje Persijos dalyje. Čion aiškiai matoma rusų valdžios politika, nes pora savaičių atgal Muhamed Ali Mirza buvo dar Odesoje ir sakėsi važiuosiant į Vieną ir kitus Vak. Europos miestus, o vieton to atsidūrė Persijoje. Mirzos brolis randasi Kurdistane su keliata šimtų plėšikų, kurie apiplėšinėja tavorinius karavanus.

Gal su pagelba kazokų ir pavyktų iš naujo ant sosto užsodinti numestąjį despota, ir laikinai užsmaugti konstituciją. Apie Persijos prijungimą prie Rusijos, vienok, nėra dar ko manyti, nes to nedaleistų Anglija. Gal kada jiedvi abidvi pasidalins Persiją tarp savęs.

20 liepos Persijos ministerių kabinetas savo nepaprastame susirinkime, išvengimui maišto, nutarė apšaukti karišką stovį toje apielinkėje, kur darbuojasi Mirzos brolis. Medželisas (taip vadinama Persijos parlamentas) užtvirtino ministerių planus ir atšaukė į tautą ginti konstituciją prieš tironus. Ekspedicija, susidedanti iš 1,000 kareivių, pasiūsta į šiaurinę Persiją. Tokiu būdu, Persijos žmonių valios šalininkai gal dar turės gana karštą laiką, pakol paveiks žmonių valios priešus.

— d' —

Portugalija, Madridas.— Sūnus Homen Cristo, ex—kraliaus Manueliaus šalininko ir laikraštiniuko, raštinėje laikraščio *El Liberal* išsireiškė, kad Manuelius ypatingai veda agitaciją už sugrąžinimą sau Portugalijos sosto. Jis pasisakęs monarchistams, kad jis pats nori būti vadovu monarchistų kariumenės. Jis atidavęs monarchistams trečdalį savo turtų ir užsitikrines, kad 10,000 ginkluotų vyrų už jį stosią.

Cristo pasakė, kad, jeigu monarchistams nebutų užgrębta ginklai ant garlaivio Gomma ir ant stoties Orenze, Ispanijoje, tai jau butų prasidėjusi karė už Manuelių.

Vokietijos ir ypatingai Italijos valdžia nori, kad Portugalija vėl taptų monarchija, bet Francija stovi už respubliką Portugalijoje, kaip sako Cristo.

Uruguay (Piet. Amer.).— Kongrese yra keli socialistai atstovai, kurie reikalauja, kad būtų išduota darbo įstatymas, kuris aprūpintų darbininkus iš šių atžvilgių: 8 val. darbo diena visiems darbininkams; viena diena pasilsio į savaitę; valstybinės pensijos moterims nuo tulo laiko prieš pagimdymą iki tulam laikui po pagimdymui.

Szveicarija. Tessinos kantono (valstijos) valdžia reikalauja, kad Šveicarijos valdžia iš naujo išvytų iš Šveicarijos kunigaištį Petrą Kropotkiną, rusą, 70 m senelį, garsų anarchistišką raštininką ir geografa ir atsižymėjusį gamtos moksluose vyrą, kuris seniai atvyko į Šveicariją ir apsistojo miestelyje Lokarno, minėtam kantone.

Kropotkinas buvo iš Šveicarijos ištremtas 1881 m. už tai, kad jis džiaugėsi iš to, kad buvo užmuštas caras Aleksandras II, ir gyre užmušęs.

Reikia tikėtis, kad Šveicarijos valdžia, vengdama paniekos iš civilizuoto pasaulio pusės, nenorės garbingą senį vyti lauk iš savo ribų.

Šveicarija yra pasauliui žinoma, kaip viena iš laisviausių šalių. Tačiau keistas Tessino kantono reikalavimas parodo, kad ne taip jau Šveicarijoj yra laisva, kaip kartais pasakoma.

Austrija. Naujojo parlamento sesijos prasidėjo 17 liepos. Sesija tęsis visai neilgai; bus tiktai peržiūrėta buvusio ministerių pirmininko von Bienert'o atlikti darbai, pagal 14 paragrafą Austrijos konstitucijos. Tasai Austrijos 14 paragrafas reiškia tą patį, ką Rusijos konstitucijos 87 paragrafas, sulyg kurio ministerija gali įvykdyti gyveniman įstatymus *be parlamento žinios*, kuomet parlamentas atleistas arba yra ant vakacijų. Mat, Bienert'as laiko

vakacijų ir rinkimų buvo priėmęs budžetą ant 9 mėnesių ir užtraukė paskolę 176 milijonų kronų. Bienerth'as tuos pinigus, žinoma, išleido ant įvairių militariškų (kariškų) reikalų; todėl naujasis ministrų pirmininkas baronas Gautsch nenori atsakyti už savo pirmakūno griekus. Vienok nėra ko tikėti, kad parlamento di džiūma, kuri remia ponų valdžią, pašauktų atsakomybėn buvusį ministrų pirmininką už eikvojimą žmonių pinigų. Socialistai tiksliai tą padarytų.

Austrijos socialistų frakcija, kuri susideda dabar iš 82 ypatų, organizuojasi pagal kalbas į tam tikrus klubus, o tarpe tų visų klubų bus abelnas sąryšys, idant parlamente visuose klausimuose būtų galima stoti kaip vienam vyrui.

- d' -

DARBININKU GYVENIMAS.

Amerikoje.

NEW YORK. — 160,000 darbininkų, dirbančių New Yorko pavandeniais ir ant vandenų aplinkui New Yorką, rengiasi susijenyti vienon unijon. Susirinkime, kuriame tas dalykas buvo plačiai apkalbėtas, dalyvavo pasiuntiniai nuo šių unijų: Jureivių, Dokų darbininkų, Prieplaukos laivininkų, Jurinių Virėjų, Sargų, Patarnautojų, Išvežiotųjų atgabentų vandeniu tavorų ir Dokų budavotojų. Unijon priglės visokios tautos, neišskiriant nei negrų.

BROOKLY, N. Y. — Sekretorius komisijos, atstovaujančios Centralinę Brooklyno Darbo Uniją, Statymo Darbų Tarybą ir New Yorko apskričio Socialistų Partiją, parašė majorui Gaynor'ui laišką, primindamas, kad majoras pasirupintų, idant miesto taryba nepasirašytų po jokiū kontraktu, kuriame nebus apsaugoti darbininkai nuo perilgos darbo dienos, nuo permažos užmokesties, nuo pavojingų gyvasčiai ir sveikatai darbo išlygų ir nuo palikimo šeimos be budo pragyvenimui, jeigu šeimos penėtojui pasitaikytų gauti mirtį prie darbo.

Taip į majorą atsikreipta, ypatingai dėlto, kad miestas rengiasi daryti kontraktą su Brooklyn Rapid Transit Co., kuri budavos miestui milžiniškas požemines (subway) elektros karams linijas, kur dirbs desėtkai tukstančių darbininkų.

HOLYOKE, Mass. — Deane Steam Pump kompanija per laikraščius pajieško moterų už darbininkes į savo liejyklas prie dirbimo formų atliejimui geležinių dudų. Apgarsimuose ypatinga atida atkreipiama ant «švarumo» ir lengvumo darbo. Sako, darymas formų tai tokis lengvas darbas, kaip darymas duonos. Kompanija žada mokėti moterims po \$1.25 į dieną, bet už tą patį darbą dabar mokama vyrams \$2.75 į dieną. Kiek žinoma, tai pirmas bandymas šioj sąlyj išnaudoti moterų darbą geležinėse pramonijose.

WEST MORELAND APSKRITYJE, Pa. — Pasibaigė didelis angliakasių straiikas, kuris tęsėsi 15 mėnesių ir kuriame dalyvavo 12,000 darbininkų. Jie nelaimėjo. Bet jie

už tai tapo geresniais kovotojais kitokiame kovos lauke — politikos lauke, balsavimų laikuose.

Suvenyti Kasyklų Darbininkai aprupino tuos buvusiujų West Morlando straiikierius, kurie negalėjo gauti darbo.

Užsienyje.

MONTERY, Mexiko. — Visos didesnės anglių kasyklų kompanijos Coahuilos valstijoje užsidarė nuo liepos 29 d. Daugiau kaip 30,000 angliakasių netenka darbo. Ketinama laikyti kasyklas uždarytas iki sausniui 1912 m. Kompanijos tai daro, idant išvengtų didelių nuostolių, galinčių buti iš priezasties galimų straiikų, kaip jos sako.

Salvador Madero, Francisco Maderos brolis, yra vienas iš didžiausių kasyklų savininkų Mexikoje. Jis irgi uždaro savo kasyklas 29 liepos, ir atleidžia 6,000 darbininkų.

LONDONAS. — Pasiūsta keli šimtai kareivių į Pietinę Valiją, kad padėti bosams užgniaužti didelį angliakasių straiiką tenai. Valdžiai labai rupi, kad angliakasių straiikas neišsiskleistų ir ant kitų darbų.

BRADFORD, Anglija. — Vilnų karšėjai išlaimėjo straiiką. Darbdaviai pripažino uniją ir sutiko niekam savo dirbtuvėje nemokėt mažiau, kaip 25 šilingus (\$6.00) algos į savaitę.

CARDIFF, Valija, Anglija. — Atsiūsta 500 kareivių, kad «tvarkytų» straiikotojančius dokų darbininkus. «Tvarkytojai» suzeidė desėtkus darbininkų. Prieplaukoj stovi 140 laivų, neškrautų iš priezasties straiiko.

PARYŽIUS. — Sustraikavo 70,000 namų statytojų. Laike susirėmimo tarp straiikierių ir straiiklauzių įspainiojo policija, kuri užpuolė ant straiikierių ir daugelį subadė durtuvais.

ANTWERP, Belgija. — Matomai, Raudonosios Žvaigždės garlaivių kompanija laimės kovą su savo straiikieriais. 170 dokų darbininkų atsiskėlė nuo unijos ir sugrįžo darban. Antverpo Jureivių Unijos prezidentas Shonkeren tapo suareštuotas už agitaciją tarp minėtos kompanijos darbininkų.

IŠ DRAUGIJU GYVENIMO.

Skaitytojams jau yra žinoma, kad tarp rusų socialdemokratų partijos*) frakcijų nuo seniai eina kova minimalistų su maksimalistais. Karžygliai tos kovos sėdi sau užsieny ir pjaunasi, kaip devynios katės, sukimštos į maišą ir nešamos prigirdyti į upę.

Paskutiniuuoju laiku yra atsižymėję abiejų frakcijų lyderiai (vadai): minimalistų — Martovas, maksimalistų — Leninas.

*) Nors tą kovą veda ne partija, bet tik jos vadai, vienok ji eina partijos vardu.

Pradžioje 1910 metų atsibuvo visuotinas centro komiteto susirinkimas, kuriame tos dvi frakcijos «susitaikė». Protokolas to susitaikymo tilpo centraliniame organe *Socialdemokrat* N11. Ne vienas, perskaitęs tą «susitaikymą», nudžingo, ne vienas pilna krutine atsiduso ir manė, kad tiems tušties ginčams bus galas, kad ilgai nejudintas partijinis darbas dėl tų ginčų, vėl įeis į savo vėžes ir pradės eiti ramiai savo keliu. Bet... tas džiaugsmas buvo tik tuom laikinis. Nespėjo praslinkti ir kelios savaitės, kaip vėl pasiūlydė per organus peštynės, vėl frakcijų lyderiai stojo į kruviną kovą. Pamatę partijos nariai tokias peštynes, dabar jau nenusigando, nes jie per kelis metus prie to priprato ir jiems jau rodėsi, kad taip ir turi būti, kad jų vadai kitokio partijinio darbo nesuranda, kaip tik peštis už frakcijas. Jie manė, kad pasipešę paliaus ir per tai davė jiems pilną liuosybę.

Bet, kada du susipeša ištikrųjų ir niekas jų neperskiria, tai jau sunku jiems patiems persiskirti. Jie pešasi patol, pakol vienas jų krinta, o kitas lieka «garbės karžygiu».

Taip ir su vadais išėjo. Kadangi jų niekas neperskyrė, kada jie pešėsi per organus, tai jau jiems ten pasidarė perankšta. Jau persiauros jiems buvo skiltis *Socialdemokrato*, *Golos'o Socialdemokrato*, *Proletarijo ir Pravdos*. Jie pradėjo išleidinėti neperjodišką *Diskusijų List* (Diskusijų lankštą). Bet tas vėl pasirodė neparankus, nes jame turėjo tilpti abiejų frakcijų raštai. Tada Martovas griebėsi kitokio įrankio. Jis parašė knygutę, užvardytą «Spasiteli ili Uprazdniteli» (Išganytojai arba Sunaikintojai). Jau nekritikuosiu per daug tą knygutę, nes daug užimtų vietos organe, bet paduosiu čia ištrauką iš pirmo puslapio, ir skaitytojas pats spras, kas per knygutę ji yra, nes beveik visa taip skamba:

«...Ištikrųjų, kalba eina apie likvidavimą viešpataujančiųjų antisocijaldemokratiškų, antiproletariškų elementų partijoje.

«...Anarcho-blankistiški (suprask, maksimalistai) elementai neatranda sau vietos šiame darbe, nesupranta jame jo reikalingumo, jo istoriškos reikšmės. Jie stengėsi atitraukti darbininkus nuo dalyvavimo rinkimuose į trečią valdžios dūmą, dalyvavimą jų legališkose profesionalinėse sąjungose, kooperacijose, apšvietos ir kultūros draugystėse, rengiamuose demokratų politiškuose susiaviavimuose. Jie stengiasi sukurti ugnį «ginkluoto sukilimo», jie organizuoja liekanas «ginkluočių» (bojevikov), kurie daro ekspropiacijos, terorus ir tais savo atsižymėjimais sukelia reakciją tarp darbininkų...»

Toliaus seka surankioti visoki prasikaltimų «faktai» prieš maksimalistus, visoki išvadžiojimai, kurie amžinai pasmerkia maksimalistus.

Aš ne frakcionistas, todėl nei ginsiu maksimalistus, nei peiksiu minimalistus. Aš visados stoviu už tai, kad panaikinti kuo greičiausiai frakcijas, neleidžiant didelio oportunisto partijon. Bet kada skaitai tokią brošiūrą, ant kurios antgalvio skamba «Visų šalių darbininkai, vienykitės», tai stačiai kartu darosi. Argi tokia brošiūra gali vienyti darbininkus? Argi ji gali tokį šauksmą pavartoti? Argi su tokia etika, kokios drg. Martovas lalkėsi rašydamas, galima susitaikyti su maksimalistais? Anaip tol! Pasirodymas Martovo knygutės — tai pilimas kerosino bei kokio aliejaus į gaisrą, vietoj vandens pilimo.

Dabar, kurie daugiau supranta, kurie gali atskirti frakcijas, t.y. maksimalistą nuo minimalisto, dar karščiau pradėjo peštis. Minimalistai sako, kad Leninas ir Co. jau atgyvenę savo amžių; maksimalistai Martovo darbus vadina juodašimtiškais ir tt. Ne-frakcionistai žiūri į tas peštynes su didžiausia panieka ir šaukia, kad frakcijos kuo-greičiausiai susitaikytų. Ir vėl bėga gyvenimas, ir vėl skaitosi, kad partija darbuojasi, kad jos vadovai užimti partijiniu darbu...

Bet ką gali pasakyti Rusijos darbininkas, kuris negali da atskirti tų frakcijų ir kuris tik žino atiduoti savo slapto ratelio at-

stovui 1% mėnesinio uždarbio dėl partijos? Jis skaitys organe, jeigu slapta kaip nors pavyks gauti, apie tas peštynes ir išsižiojęs žiūrės, nieko nesuprasdamas. Bet, jeigu kas jam išaiškins tų dalykų stovį, tai jis stačiai pasakys: «Jūs galite pasikarti už frakcijas tarp savęs, o man rodykit kelią, kuriuom aš galėčiau eiti, kad pagerinti savo vargingą gyvenimą. Jusų kova už frakcijas mums darbininkams, ne naudą atneša, bet blėdį. Šalin tokius vadovus!»

Tik tada darbininkai galės turėti savo tarpe atsakančius vadovus, kada galės rinkti juos iš savo tarpo, kada vadovai išeis iš tų mokyklos, kur dega, kaip amžinas pragaras, ir kada jų vadovų veidai bus lygiai aprukę fabrikos dūmais, kaip ir tų, kurie vadovus renka. O kad sulaukti to, tai reikia darbininkams mokyti patiems, kad galėtų patys valdytis. Bet dėja, mūsų darbininkai tai visi mažai atidos atkreipia. O dabartiniams vadovams, pirm negu mokyti darbininkus, tai vertėtų patiems 3-4 metus pasimokyti fabrikose. Tik ši mokslą pabaigę galėtų atsakančiai vesti dalykus.

V. Paukštys.

K O R E S P O N D E N G I J O S .

CHICAGO, II. Lietuvių Rubsiųjų Unija, Local 263, ant savo pusmetinio susirinkimo nutarė paaukauti iš d. \$15.00 dėl palaikymo «Chicago Daily Socialist» ir paskyrė \$5.00 dėl bylos vedimo neteisingai suimtųjų brolių McNamarų.

Subatoj, 15 d. liepos atsibuvo susirinkimas LSS, kuopų, ant kurio buvę delegatai VI-tam LSS. susiaviavime: A. Kvedaras, K. Gugis ir A. Žagaras išdavė raportą iš susiaviavimo nutarimų ir dabartinio Sąjungos stovio.

Nedėlioje, 16 d. liepos atsibuvo draugiška gegužinė, parengta per LSS 4 kp.; žmonių buvo ap. čiai susirinkę ir visi smagiai pasilinksmino; buvo dainos ir įvairūs žaislai.

Ant 20 d. rugpjūčio lietuviai ir latviai socijalistai sujungtomis spėkomis rengia viešą pikniką Riverside, III; bus latvių ir lietuvių chorai ir prakalbos.

Liepos 17 d. atsibuvo metinis susirinkimas 1 kp. «Aušros» draugystės, kurios tikslas yra platinti mokslą ir apšvietą, duoti paskolą neturtingai lietuvių jaunuomenei, lankačiai augštesnes svietiškas mokyklas ir tt. Paskutiniaisiais metais «Aušros» veikimas padidėjo, ačių vien tam, kad ją paėmė į savo rankas veikiančiai draugai.

Per pereinus metus 1 kp. parengė 33 prelekcijas, surengė vakarinę mokyklą dėl mokymo anglų kalbos, matematikos, istorijos, geografijos ir braižymo; užlaikymas mokyklos lėšavo \$204.46. Į kuopos valdybą tapo išrinkta tie patys: pirm. Mišeika, sek. Jurgelionienė, fin. sek. Gugis ir izd. Ilgaudas; kuopos izde randasi apie \$90 00.

Repus.

WESTVILLE, III. Šis miestelis daugiausia lietuvių apgyventas. Jie atsižymi dideliu girtuokliavimu ir tuom, kad turi labai «darbštų» kun. Skripką, kuris vaikščioja po lietuvių stubas ir liepia tikintiems, kad nelaikytų bedievių

„burdingierių“. Kitaip, grasina atmetimu nuo bažnyčios. Bet kad pasirupint, kaip sulaukyt girtuokliavimą tarp lietuvių, tai mūsų sielų ganytojo nėra.

25 liepos 11 metų vaikas Daugeliukas nušovė Bagdonuką, 9 metų vaiką. Daugeliukas paimtas kalėjiman. Jis pasivogė nuo tėvo \$6.00, už ką ir nusipirko šaudyklę.

Burdingieris.

MOTERŲ SKYRIUS.

Delko moterims mažiau mokama už darbą, negu vyrams.

Moterims mokama daug mažiau, negu vyrams, kad ir už tuos pačius darbus.

Pirmiau budavo tvirtinama, buk tas skirtumas paeinas iš to, kad moteris galinčios pigiau pragyventi. Sako, vyras turi turėti daug mėsos, o moteris gali maitintis pyragaičiais ir arbata.

Kartais budavo išvadžiojama, buk ir moteriški apvalkalai prekiuoja mažiau, kaip vyriški, nors, turbūt, niekas netikėjo tam tvirtinimui. Bet atsakymą privalome jieškoti kur kitur. Ir kada atrasime tikrą atsakymą, tai pamatysime, kad tame atsakyme yra pasmerkimas dabartinei civilizacijai.

Štai tas atsakymas: Jeigu moteris neapturi algos, užtektinos pragyvenimui, ji gali pasinaudoti iš kitokio šaltinio įplaukų, neprieinamo vyrams.

Daugelis yra užsiėmimų, kuriuose yra prisikimšę moterų, ypatingai didžiosios krautuvės su įvairiais skyriais (department stores), remiasi ant to principo (pamato), mokėdami moterims algas, iš kurių niekaip negalima pragyventi; gal daugumai tokių vietų tas principas neaiškiai suprantamas arba gal apie jį darbdaviai niekad ypatingai neužsimastė, bet visvien tokios algos yra mokama, ačiu (kad ir nesužiniam) pripažinimui to nedoro principo.

Kaip pasekmingai tas principas veikia, galima suprast iš šių raporto žodžių, kurį surengė nuodėmių komisija:

„Užveizda vieno skyriaus šioje krautuvėje (krautuvės vardas nepaduotas), po kuriuo yra 10 merginų, pasakė, kad jis žino, jogei 7 iš tų merginų vaikščiodavo tulais vakarais į paleistuvystės namus, idant užsidirbti kiek daugiau pinigų.“

Kas gi su tokiomis merginomis vėliaus atsitinka? Ugi jos po tulam laikui visiškai apleidžia dirbtuves, neapmokančias joms pragyvenimą ir visiškai atsiduoda paleistuvystei.

Tai gi, nuolatai yra daugybė merginų pereinamamjame laipsnyje į prostituciją.

Ir minėtos krautuvės yra tik atspindžiu visos mūsų civilizacijos iš atžvilgio į apsiėjimą su moterimis.

Kiekvienas, kuris yra užganėdintas iš taip dailiai sutarkyto drauginio pragaro, turėtų gėdytis pažvelgti by kokiai moteriai į veidą. — Pagal Chicago Daily Socialist.

SAJUNGOS REIKALAI.

Reikale VI susivažiavimo Protokolo.

Kaip jau nuo seniai žinoma, tai Susivažiavimo svarbieji nutarimai yra leidžiami nubalsavimui 8-gos referendumui, tas pats bus šiomet. Todėl nereik praleisti laiką neapkalbėjus apie Susivažiavimo nutarimų gerumą ar blogumą. Apkalbėjimo laikas pasibaigs September 30, 1911.

Turiu patėmyti, kad drauge su protokolo pasekmėmis nebūna leidžiama nubalsavimui klausimo apie prisidėjimą prie Soc. Party. Tam klausimui mat skiriama ilgesnis laikas diskusavimo ir bus balsuojamas vėliau. Diskusijos ant to klausimo pasibaigs su November 1 š.m.

28 VII. 11.

LSS. Centro Sekr. A. Purvis.

Atidai III-čio rajono LSS kuopų.

Kadangi per pirmus rinkimus referendumu į LSS. III-čio rajono komitetą neatsirado kandidato į prot. sek., tad prot. sek. pereigas lig laikui aš dar turėjau pildyt. Bet, laikui bėgant, pasirodė, kad ant toliau aš negalėjau atlikti prot. sek. pereigų dėlei stokos laiko. Dėltogi priverstas buvau apšaukt antrus rinkimus vien tik prot. sek., kur iš perstatytų kandidatų apsiėmė tik vienas J. Brazauskas but kandidatu ant prot. sek. Prisiėjo rinkt tik iš vieno kandidato, per ką buvo balsuojama už ir prieš J. Brazauską. Už jį buvo 27 balsai, o prieš 3. Taigi, pagal daugumą balsų, jis ir tapo išrinktas LSS. III-čio rajono prot. sek. Tatai nuo pasirodymo šio apskelbimo visuose reikaluose, kurie rišasi su III-čio rajono prot. sek., kreipkitės sekančiu adresu:

J. Brazauskas, 2500 Fifth Ave., Pittsburg, Pa.

Visi referendumai, kurie buvo dar mano siuntinėti arba šaukti, privalo but grąžinami viršminėtu antrašu.

Protokolas LSS. III-čio rajono 15-tos konferencijos kuopų referendumo dauguma balsų priimtas. Tat kuopos, draugai ir III-čio rajono komitetas teiks pildyti tuos nutarimus.

Ištarnavau LSS. III-čio rajono prot. sek. 5 metus. Tauriu širdingą ačiu III-čio rajono draugams, kad davė man progą padirbt per tokį ilgą laiką labai III-čio rajono ir visos LSS. Per visą mano tarnystę visas organizatiuviskas ir agitatiuviskas darbas buvo sudėtas vien tik ant prot. sek., kas labai sunkino mane atlikime darbo. Jeigu kada prisiedavo surengti teatras padidimui rajono finansų, tai netik-ką reikėdavo dalyvauti surengime, bet turėdavau visada imt ir rolę mokyti. Tas pats buvo ir su pokiliais.

Paskutiniuose laikuose mano tarnystės darbas prot. sek. dvigubai pasididino, iš priežasties III-čio rajono ir Sąjungos referendumų, per ką negalėjau išvengti ir nekurių klaidų. Bet tuli trečio rajono draugai, neatsižvelgdami į nepakeliamą protokolų sekretoriaus darbą, ėmė vadinti caruku, o per paskutinę konferenciją net vietomis nenorėta pripažinti pasiteisinimai.

Daug teko per tą laiką dvasiškai ir finansiškai nukentėti (III-čias rajonos visada apmokėdavo išlaidas, kiek kada reikalavau). Bet, užmiršdamas tą viską, kas buvo prieš mane teisingo ar neteisingo, pasitikiu, kad naujai išrinktas prot. sekretorius, o taipgi ir visas III-čio rajono komitetas stos prie darbo su naujomis spėkomis ir atliks naudingą darbą kaip LSS. III-čio rajono, taip ir viso proletariato labui.

Taipgi tikiu, kad III-čio rajono kuopos ir draugai stengsis atlikti darbus, kurių reikalauja mūsų idėja. Kiek man spėkos pavelys, sė ir veiksiu sykiu su jumis, draugai, ir žengsime visi prie išsiliuosavimo iš alginės vergijos, sėdami šviesą ir susipratimą tarpe alginųjų vergų mūsų viengėnčių. Prie darbo!

Buvęs III-čio rajono prot. sek. B. Kondrotavičius.

Atsakymas ant Bernoto straipsnio «Teismas be teislų».

Kad apgailėtinas yra dalykas, ypatingai šiame neteisingame surėdyme, prašalint darbininką iš vietos, atimt jam ir gal jo šeimynai kąsni duonos, ir padaryt netikėtas kraustymosi lėšas ir tt., tai tas šventa tiesa, ir aišku, kaip 2 kart 2 tai 4, ir tą Tyrinėjimo Komisija labai atjautė, bet, viską sudėjus ir apsvačius rimtai, negalima buvo rasti kito išėjimo, nors ir prieš savo norą, kaip tik parodyt visus kaltais; o kokią bausmę susivažiavimas paskyrė kaltininkams, tai komisija už tai neatsako, nes buvo komisijos pereiga tik surast arba nesurasti kalčių, ir tą ji padarė — surado visus kaltais ir faktų prirodymui geresnių nereikėjo, kaip jusų pačių vienas ant kito užsipildinėjimai, smeizimaisi, kaip kad Smelstoriaus ant Bernoto, o Bernoto ant Smelstoriaus. Juk išsivadinate vienas kitą nesocijalistais, provokatoriais, ir mes, apsvairstę jusų tokius ir tam panašius pasielgimus, persitikrinom, jog jus visus ant toliau kruvoj negalima palikti; bet vienus už tą pačią kalčių nubausti, o kitus išteisinti, būtų visai neteisinga. Tai viena.

Antra gi, kada Tyrinėjimo K-ja išsėdė savo raportą, apkaltinantį jus, tai susivažiavimas pareikalavo, kad mes (komisija) paaiškintume žodžiu, ant ko mes rėmėmės, jus apkaltindami. Tąsyk, atmenu, Paukštys paaiškino, jog komisija rėmėsi ant jusų pačių žodžių, kur jus patys prisipažinote, jog Smelstorių vadinate mažu, jog jį sveikinote kosėjimu, jog dėl neturėjimo 5 c. ant alaus susipešėte, kad buvo ir da tam panašių vaikiškumų, nesusipratimų, kas visą Sąjungą įtraukė į vaidus.

Po tam aš aiškinau, jog, ypatingai, Bernotas su Jakščiu rašinėdavo į atžagereiviškus laikraščius, šmeizdami socijalistus, ir susirašinėdavo laiškais su ypatomis, priešingomis socijalizmui. O ant galo, kaip pats drg. Bernotas prisipažįstate, buvo duota balsas pasiteisinimui jums ant visų užmetimų, bet jus, drauge, nežinau dėl ko, pasiteisinot tik iš Paukščio užmetimų, o ant mano nei pusiau lupų; ir dėlkogi jus taip pasielgėte? Argi negeriau būtų buvę ten ant vietos, prieš visą susivažiavimą žodžiu išs teisint, negu dabar rašyt tokius ilgus straipsnius pačiam ir priversti kitus tą daryti, užimant

berekaliningai organe brangią vietą? Dėlko? Man labai gaila jusų visų, bet kodėl jus nesigynote patįs savęs. Sakote, mažai jums susivažiavimas davė laiko, tik 10 min., išsiteisinimui, tai dėlko jus nereikalavote nuo susiv. daugiau laiko? O ant galo, jus nei tų 10 m. neišnaudojote.

Trečia, drg. Bernotas, kaip ir nekurie kiti sąjungiečiai išsireiškė, jog mes turėjom tiesą (tik Bernotą ir Jakščį) nubausti, kaip sąjungiečius, bet anaipol ne kaipo darbininkus. Viens, tas negalima buvo padaryti, dėlto, kad nubaudus tik kaipo sąjungiečius — suspendavimu ar kaip kitaip — ir palikus juos ant vietų prie darbo, jie ir vėl būtų išnaujo panašiai vaidijęsi, o gal da aršiau; suspenduoti gi kaipo sąjungiečius, ir paskui išvaryti iš darbo — tai būtų už vieną prakaltimą dvi baudos.

Pagalios apie Smelstorių (ant kiek man teko patirti) tai niekas nesako, jog ir jį reikėjo tik suspenduoti. Jeigu taip, tai neteisingi teisėjai esate, jog už tą pačią kalčių įvairiai baustumėte, t. y. Smelstorių prašalintumėt, o Bernotą su Jakščiu tik suspenduotumėt. Tai tiek aš turėjau pasakyti ant drg. Bernoto pasiskundimo; gal kiti komisijos nariai pasakys ką daugiau.

LSSA. VI-to susiv. Tard. kom. narys J. P. Raulinaitis.

Prie «Žodis pavieniams sąjungiečiams».

Niekas nelaukė, kad be of ciališko pripažinimo reikėtų mokėti «Kovos» administracijai už darbą nuo štukų. Kad jau taip yra, tai galima persitikrint iš 29 num. «Kovos», kur ant pirmo puslapio «Kovos» administratorius savo pranešime «Žodis pavieniams sąjungiečiams» pagarsina, kad jis pavieniams sąjungiečiams padidina mėnesinę mokesį, nėsą administracija turi lygiai tarnaut kaip vienai kuopai, taip lygiai vienam pavieniam nariui. Čia jau apsireiškia štukų darbas.

Štai kaip dabar dalykai stovi: Pavieniams sąjungiečiams padidinta mokesis, ir jie turi moketi Centro išdan 25 c., o kuopų nariai temoka tik 20 c., mat, pirmieji stačiai Centru siunčia savo duokles, o pastariejie per kuopos tarpininkystę. Pavieniai nariai tuos 5 c. viršaus turi mokėti administracijai už jos patarnavimą, bet sako, jie eina prie algų apmokėjimo. Kad tie penktukai eina prie adm. užlaikymo, tai kokiems tikslams pavienių narių tie 20 c. yra suvartojami? Kuopų nariai moka po 5 c. kuopų išdan ne už kuopos patarnavimą, kaip kad adm. mano, bet suvis kitokiems tikslams.

Dabar pažvelgkime į legališkumą tų mokesčių. Aš nežinau, ar gali ad-jai rupėt, į kokius išdus moka sąjungiečiai. Man rodosi, kad ad-jos yra pereiga tēmyt, kad sąjungiečiai užsimokėtų po 20 c. Centru, o kitos mokesįs negali jai rupėt. Kaip bus administracijai algos mokamos nuo narių, tada jau kitas dalykas.

Pakėlimą mokesies pavieniams nariams aš skaitau už nelegališką ir nesutinku su savarank šku pasiēmimu galės pakelti mokesį.

Administracija žinojo, kad konstitucijoj bus paragrafas

apie mokestis, bet VI-tam LSS. susivaziavime nieko apie mokestis nesakė — nepakėlė klausimo, nedavė jokiai augštesnei S-gos įstaigai uztvirtinti ir, niekam nieko nežinant, pasirodo S-gai gero linkinti, nors peržengia mūsų partijos etikos rubežių, pasmerkia demokratišką valdymąsi, vykdo gi individualinę valdžią.

Aš, apie tas mokestis nieko nežinodamas, liepos 1 d. š. m. užsimokėjau Centro išdan duokles, kaip pavienis narys. Liepos 13 d. š. m. gaunu pakvitavimą, ir mokesčių knygutėje įrašyta po 25 c. Aš maniau, kad administracija turi klaidą. Tad nusprendžiau, kitą kart užsimokant, priminti ad-jai. Bet liepos 21 d. š. m. patėmijau tą pranešimą, kuris privertė mane gaisinti laiką ir popierą daryti. Mat, aš nepripažįstu ir neprisilaikau socialistiškoje organizacijoje padaryto per vieną ypatą kokio-nors punkto ir reikalauju didžiūmos nusprendimo. Administracija turi sau darbą, paskirtą per susivaziavimus, referendumus bei augštesnę S-gos įstaigą ir ad-ja negali «prikazus» nariams duoti.

P. Sinkus.

Administracijos prierasas. Apie pavienių mokestį administracija gavo patėmijimą nuo Centro Sekretoriaus (žodžiu) ir, vietoj bereikalingo aiškinimo laiškais, paaiskino tai viešai; ir drg. P. Sinkus pirmutinis barą už tai administraciją. Kiti pavieniai sąjungiečiai moka po 25 c į mėn. ir nieko nesako.

Kodėl nieko nesako?

Todėl, kad jie jaučiasi esą lygūs sąjungiečiai, kaip ir prie kuopų prigulintieji, ir, mokėdami lygią mokestį su kitais, nesijaučia sau jokios skriaudos.

Drg. P. Sinkus išveda ir nori, kad pavieniai sąjungiečiai mokėtų tik po 20 c. į mėnesį, o prie kuopų prigulinti — po 25 c. į mėnesį. Tai, pagal logišką išvedimą, kam tuomet skriauda? Kiekvienas pasakys, kad skriauda nepavieniams.

Jei, duokim sau, drg. P. Sinkaus norai įsikunytų, tai nėra abejonės, daugumas prie kuopų prigulintųjų draugų panorėtų būti pavieniais sąjungiečiais, nes pigesnė mokestis, o privilegijos tos pačios. Ir umu laiku susilauktume Sąjungoje anarhijos.

Nors drg. P. Sinkus kaltina dabartinę administraciją už «savarankišką» pasielgimą, bet adm. nesijaučia tame padariusi klaidą, nes tai jos privalumas buvo tai patėmyti. Kodėl nepatėmijo tai buvusieji toj vietoj žmonės — nežinome. Bet tik žinome, kad iki šiol pavieniai sąjungiečiai mažiau mokėjo už kuopų draugus ir, žinoma, buvo nelygybė. Dabar bus lygu.

Nerokuosime to, kad administracija turi tiek darbo su pavieniu nariu, kaip ir su visa kuopa, nes ad-jai kol kas nemokama «nuo štukių», tik patėmysime, kad ad-ja turi kur kas daugiau išlaidų ant pavienių narių, negu ant tų, kurie priguli prie kuopų. Taip va: ad-ja siunčia visai kuopai pakvitavimą ir tas jai lėšuoja 1 c., bet ad-ja turi sugrąžinti kiekvienam pavieniam nariui knygutę po jo užsimokėjimui, ir tas ad-jai lėšuoja po 2 c.; ad-ja siunčia tik vieną referendumo blanką visai kuopai, bet ji turi siųsti referendumo

blanką ir kiekvienam pavieniam nariui ir tas padaro gerokai daugiau iškasčių ant pavienių narių. O kur da įvairių pranešimų siuntinėjimai atskiriam?

Adm.

Kur yra rankraštis?

Per Illinois rajono konferenciją, 1908 m. E. St. Louis, Ill., a. a. Ig. M. Kudlauskas dovanojo rajonui rankraštį «Bedarbės ir badas», kad tasai išleistų jį savo lėšomis (kaip kad išleido knygelę «Kelionė per peklą»).

Tas rankraštis buvo priduosas man, kaip Ill. rajono Literatūros K-to nariui. Perskaitęs jį ir išreiškęs savo nuomonę, pasiunčiau kitam L. K-to nariui J. J. Tumosai, Collinsville, Ill. Po to, išvaziavęs į Philadelphiją, siųsdamas savo resignaciją iš Ill. rajono L. K-to, pridaviau rajono komitetui savo nuomonę apie rankraštį. Bet nuo to laiko nežinau, kur pasidėjo tasai rankraštis, kadangi niekur nebuvo nieko per laikraščius pranešta apie jį, nei ką L. K-tas nutarė. Ir dabar nežinau, kur jis yra.

Todėl geistina būtų, kad Ill. rajono komitetas tuojaus praneštų, kur tasai rankraštis randasi ir ką L. K-tas nutarė su juo daryti, nes darbas žmogaus neturi taip nežiniomis kur žuti.

Jei rajonas neišsigali jo išleisti, tegul priduosą Sąjungai, tuomet galės S-ga išleisti.

Lauksiu nuo komiteto paaiškinimo.

K. J. Valys.

Raportai VI-tam LSS. Susivaziavimui.

Raportas KOVOS administracijos nuo 1 d. sausio iki 1 d. birželio 1911 metų.

Priimdamas administraciją nuo J. Griniaus negavau nei skatiko.

Įeigų:

	Įeigų:	
Sausio mėn.	\$735.04	»\$504.38
Vasario.....	\$560.75	»\$548.39
Kovo.....	\$733.00	»\$634.74
Balandžio.....	\$609.12	»\$690.21
Gegužio.....	\$471.07	»\$455.90
Viso įplaukų	\$3108.98	Viso išeigų \$2833.62
		Lieka išde.....\$275.36
	Skolų atiduota \$237.83	Viso.....\$513.19

Skolų atiduota: Kun. V. Dembskini 55.00, J. Baltrušaičiui 3.64, B Kondratavičiui 9.17, M.M. Račiutei 12.66, P. Puskunigiui 47.80, J.O. Širvydui 50.00, A. Berukščiui 25.00, A. Olszewskui 34.56. Viso \$237.83

Aukų įplaukė: Kankiniams 50.87, Vincui 34.64, Jovarni 9.95 (išsiųstos). Viso \$85.51

Knyga Moteris ir Socializmas. Jau dvi dalys tos knygos yra padarytos — sustatyta 410 rankraščio puslapių, iš ko pasidarė 240 druko puslapių. Viskas atlieta į electro plates, už kurias liejyklai reikės užmokėti apie \$150. Liko dar statyti 200 rašto puslapių, iš kurio bus apie 100 druko puslapių.

Revoliucijos dainos su gaidomis «Trimitas» dar pas Mauderodę, Prusuose. Pild. K-tas, manau, išduos tame dalyke raportą.

Pagal 8-gos referendumu nutarimą, Centro sekretoriui mokama algos \$15 į mėnesį nuo naujų metų. Administracija ir STK. Komisija, matydama, kad administracijoje yra daug darbo, dėlei parankesnio dalykų tvarkymo, nutarė, kad Centro sekretorius apsigyventų prie «Kovos», ir, atlikdamas C. sekr. darbą, sykin būtų knygų vedėjas administracijoje. Taigi 10 d. balandžio š.m. Centro sekretorius apsigyveno prie «Kovos», su apmokama alga po \$9 sav.

Pagal reikalavimą trijų «Kovos» zecerijų: Bernoto, Jakščio ir Kairo, kad jiems padidinti algos po 1 dol. į savaitę, Administracija, matydama teisingą jų reikalavimą, nuo 15 d. balandžio dadėjo po 1 dol. Dabar gauna: Bernotas \$13, Jakštys \$11 ir Kairys \$10 į savaitę.

Nors išlaidos pasididino, bet Sąjunga dėlei finansų dabar gali gyvuoti ramiai. Tik reikia surasti šaltinį senas skolas apmokėti.

Administratorius A. Žymontas.

Raportas LSS. Centro Knygų Peržiūrėjimo Komisijos.

Sulyg Pild. K-to nutarimo (žr. P.K. 33 tar., K. N24 10m. ir P.K. 1 tar., K. N4 11m.), išrinktoji LSS. Centro Knygų Peržiūrėjimo K-ja peržiūrėjo ir suvedė apyskaitas tarpe didelės knygų vedimo betvarkės tik šioki išduodamąjį savo raportą:

Kovos N32 09m. V. Dzedoliko pren. 1,00 nėra įrašyta įpl. knygoj.
 » 37 » pagarsinta 30 kp. 1,80, bet įplaukų kn. neįrašyta.
 » » pag. 36 kp. 3,20, bet knygoje įrašyta 1,60.
 » » pag. 62 kp. 1,80, bet įpl. knygoje nėra įrašyta.
 » » pag. 65 kp. 1,60, bet įplaukų knygoje — 1,00.
 » » pag. 117 kp. 6,00, bet įpl. knygoje neįrašyta.
 » » pag. 81 kp. 1,00, bet įplaukų knygoje neįrašyta.
 » » įplaukų knygoje už rugpjūtį mėn. prenum. «Mot. ir Soc.» 2,00, bet Kovo nepagarsinta (bene 81 kp!)
 41 » pag. 135 kp. 1,80, bet įplaukų knygoje — 1,40.
 » » 40 kp. nepagarsinta, bet įpl. knygoje įrašyta 5,60.
 » » pag. 115 kp. 6,15, bet įplaukų knygoje — 5,75.
 » » J. Dovidaitis sugrąžino už «Baltr. Naktį» 1,00, bet Kovoje nepagarsinta.
 » » nepagarsinta pren «M. ir S.» V. Putriaus — 1,00.
 » » nepag. pren. Rev. Dainų 21 kp. — 1,00.
 » » pag. J. Skinderio, 104 kp. 40c, bet įpl. knygoje 50c
 20 10' pag. 22 kp. 6,60, bet įplaukų knygoje — 6,40.
 » » pag. J. Kalakaucko 35c, bet įpl. knygoje — 38c.
 39 » nepagarsinta aukavusieji «Literatūros fondan» už liepos ir rugpjūčio mėn. P. Kaselis 1,00 ir J. Raškevičia 2.45.
 1 11' apyskaitoje už rugsėji, spalį ir lapkritį nepagarsinta 156 kp. 4,00, 157 — 5,00 ir 158 — 1,60.
 » » toje pačioje apyskaitoje pagarsinta prenumerata už Kovą po 3.00 nuo J. Lapeno, Paul. V. Zemkaus, Jos. Šimbelio, P.T. Grigaliuno, V. Mačio, Ig. Balčiuo, Anna Balavage's, J. Kaminsko, S. Baubonio, bet įplaukų knygoje įrašyta tik po 2,00.
 » » nepagarsinta J.A. Guževičiaus prenumerata už «M. ir Soc.» 1,00.
 7 » Kornilai priskaitoma 50c, kurie įpl. kn. neįrašyta.

Pasidaro Kovoje pakvituotų daugiau, negu įplaukų knygoje įrašyta ant 24,33.

Peržiūrėjus bilų duplikatus iš parduotų knygų, randame apšči, jog užmokėta, bet įplaukų knygoje neįrašyta suma ant 49,72.

27 IV 10' ledgeryj» pakvituota 6,97, bet įpl. knygoje — 5,97
 16 X 09' «ledgeryj» pakvituota 1,50, bet įpl. kn. neįrašyta.
 5 VII 10' «ledgeryj» pakvituota 10,00, bet įplaukų knygoje neįrašyta. Viso.....12,50
 15 I 10' apmokėta bila ant 1,12, bet neįrašyta į išpl. knyga.
 22 IV 10' apmokėta bila ant 60c, bet neįrašyta į išpl. knyga.

29 IV 10' apmokėta bila ant 40c, bet neįrašyta į išpl. knyga.
 21 V 10' apmokėta bila ant 1,15, bet neįrašyta į išpl. knyga.
 27 XII 09' išplaukų knygoje bila ant 47,50 už motorą užmokėta, bet bilos nėra.

14 II 10' išplaukų knygoje įrašyta už elektrišką motorą 47,50. Taigi dvi bilos buvo įrašytos.

Viso.....3,40

LSS. įeigos nuo 1 liepos 09m. iki 1 sausio 11m.

Įėjo.....\$10,012,53

Nepakvituota įeigų knygoje.....86,55

Viso.....\$10,099,08*

Išėigos.

Išėjo.....\$10,043,87

Nepakvituota išėigų knygoje.....3,40

Atrokojame už motorą, kuris buvo

dušyk įrašytas.....\$47,50

Turi būt išlaidų.....\$9,999,77

Viso įeigų nuo 1 liepos 09' iki 1 sausio 11'.....\$10,099,08

» išėigų » »\$9,999,77

Lieka.....\$99,31

Sąjungai priguli:

Ant rankų pinigų turi rasti.....\$99,31

Už literatūrą, apgars. ir pašal. darbus \$1,168,97

Literatūros ant rankų.....\$2,891,53

Laiškams popiera ir atvirėlės.....\$175,00

Rankraščiai.....\$225,00

Spaustuvės įtaisai, mašinos, raidės etc. (nuo

1 liepos 1909m. buvo 1,231,69; dapirkta už

234,06, bet į tą sumą neįskaitoma blekutės,

drateliai etc.), tad numušus 10% lieka...\$1,319,18

Viso Sąjungai priguli.....\$5,878,99

Sąjunga skolinga:

Už literatūrą, paskolę etc.....\$1,640,38

Sąjungos turtas.....5,878,99

Sąjungos tikras turtas.....\$4,238,01

LSS. Centro Kn. Perž. Komisija { I.B. Bronušas
 J. Undžius
 J. Bienesevičiūtė

Toblytėlės, smulkmeniškai parodančios, kiek kokiame mėnesyje ir už ką buvo įplaukų ir išlaidų, negalėjo būti įdėtos į šitą nr. Kovos, dėlei techniškų priežasčių. Jos tilps sekančiame numeryje.
 Red.

Nutarimai I-mo susivažiavimo Moks. Pask. Ratello.

I-mas susivažiavimas M.P.R. atsibuvo 2 d. liepos 1911 m., Palace Hall, 89-93 Grand St. Brooklyn, N. Y.

I sesija

Susivažiavimą atidarė turtų sekretorius J. Raulinaitis 8:45 val. vakare, 2 d. liepos 1911 m. ir paskyrė A. Kvedarą priimti delegatų mandatus. Peržiūrėjus mandatus ir išsaukus delegatus vardais, pasirodė, kad susivažiavimui pribuvo:

Turtų sek. J. Raulinaitis; centro išd. J. Šukys; nuo 2-ros kp. Waterbury, Conn., V. Krasnickas, S. Pruselaitis ir

*) Čia nepriskaitome likusių pinigų pas A.M. Stanelį, kurių buvo 216,75 laike J. Griniaus užėmimo administratoriaus vietos, nes, kaip matome iš Centro K-tų konferencijos protokolo (žr. C.K. konf. protokola, K. N41 10m.), tai šių pinigų A.M. Stanelis neperdavė J. Grinui, o tik apmokėjo tais pinigais nekurias Sąjungos bilas.

J. Piliackas; nuo 7-tos kp. Brooklyn, N. Y., V. Kriaučiunas, J. Andriukaitis ir J. Undzius; nuo 9-tos Chicago, Ill., Ant. Kvederas.

Pastaba. Dėl stokos laiko, susivažiavime dalyvauti negalėjo P. Pruselaitis, J. Piliackas, J. Andriukaitis ir J. Undzius. Kartu susivažiavimas suteikė teisę dalyvauti su patariamuoju balsu šioms ypatoms: J. Jasiulevičiui, K. Arminui ir B. Sinkui. Tokiu būdu, susivažiavime dalyvavo iš viso 8 ypatos. Nominacijos ir rinkimai viršininkų susivaž. atsibuvo atviru balsavimu. Susivažiavimo sekretorium vienbalsiai tapo išrinktas Ant. Kvederas. Susivaž. pirmininku vienbalsiai išrinktas J. Šukys.

Užėmus pirmininkui ir sekretoriui savo vietas, vispirmu tapo perskaityta 7-tos kuopos įnešimai ir laiškų-pranešimas nuo susinešimų sekretoriaus V. Černausko.

I. Nutarta pavesti centro valdybai susirašinėti su moksleiviu G. apie tikrą jo pašelpos stovį.

II. Pavesti centro valdybai paraginti kuopas, kad tankiau rengtų viešas paskaitas ir pasilinksminimo vakarus ir tt., kad tokiu būdu iš įplaukų padidint centro išdą.

III. Pripažinta tapo sumažinti mėnesinius mokesčius iki 10 ar 15 centų į mėnesį.

IV. Už organą M.P.R. tapo priimta «Kova», kas, jau pagal tarimą Veik. K-to LSS., tapo suteikta be jokio atlyginimo.

V. Pavesta centro valdybai, kad paragintų kuopas paravinėti esančias nuosavybės M.P.R. knygytes.

VI. Nutarta atspaudinti 500 egz. M.P.R. konstitucijos (konstitucija tilpo 13 num. «Kovos» 1909 m.) su keliais papildais pažymėjimui mokesčių.

VII. Paaukavo M.P.R. knygyčių: J. Jasiulevičius — «Amerikos Valstiečiai» 100 egz. ir «Moteris prieš Teis. ir Logikos Teismą» 100 egz. ir J. Raulinaitis — «Tėvynės Laukuose» (Jovaro) 20 egz., «Bezdzionių Prezidentas» 50 egz., už ką pirmininkas vardu susivažiavimo širdingai padėkavojo aukautojams.

VIII. Nutarta susivažiavimo nutarimus leisti ant kuopų nubalsavimo.

IX. Susivažiavimo nutarimus pasiųsti į laikraščius.

X. Sekantis M.P.R. susivažiavimas atsibus kartu su VII LSS. susivažiavimu.

XI. Vienbalsiai nutarta prisidėti prie atgaivinimo kuopų ir energiščiau varyti darbą.

XII. Susivažiavimas uždarys 11:15 val. vakaro.

Pirmininkas J. Šukys.
Sekretorius Ant. Kvederas.

KLAUDŲ ATITAIŠYMAS.

Drg. A. J. Neris prašo redakcijos atitaisyti jo padarytą klaidą: Mano, «Dėlei drg. J. V. Griniaus užmetimų» yra išiskverbis klaida, kur pasakyta, «Už klaidas priimu didžiausias bausmes». Turi būt, «už melagystes bei swagimų balsų ir tt.. priimu didžiausias bausmes».

A. J. Neris.

Atyda 50-tos kuopos draugams.

Siuomi pranešu, kad 50-tos kuopos susirinkimas atsibus 6 dieną rugpjūčio, pirmam nedėdieni, antrą valandą po pietų. Draugai, jau seniai turėjome susirinkimą iš priežasties: tai piknikai, tai prakalbos ir tt.

Visus širdingai užprašau atsilaukyti ir naujų narių atsivesti sykiu.

Sek. P. Samulionis.

Atyda 59-tos LSS. kuopos draugams.

Susirinkimas LSS. 59 kuopos atsibus 5 dieną rugpjūčio (August). Prasiidės 7:30 val. vakare, svetainėje po N. 461 Henderson St. Jersey City, N. Y.

Todėl visi prigulintieji prie minėtos kuopos, malonės atsilaukyti į šį susirinkimą, nes yra gana daug svarbių reikalų, k. t.: rinkimas kuopos viršininkų, balsavimas prot. VI-to susivažiavimo ir daug kitokių reikalų, kuriuos būtina turime atlikti.

Sek. M. J. Iškauskas.

LAISVOJI MINTIS

Vienintėlis mokslo ir literatūros iliustruotas mėnesinis laikraštis, talpinantis rimtus ir gerai apdirbtus straipsnius iš įvairių mokslo šakų: *historijos, kultūros historijos, gamtos mokslo, draugišinių mokslų ir t. p., kaip lygtai originališkai parašytas apysakas iš mūsų gyvenimo.* Kaina metams \$2.00, pusei metų \$1.00, į užsienį \$2.50:

Kas, prisijusdamas mums prenumeratą, prisijus iškirpes ir ši apgarsinimą, tas gaus dovanas knygomis: užsirašantiems ant metų duodame knygų už \$1.00, užsirašantiems pusei metų — už 50c.

PASISKUBINKIT — DOVANAS NEILGAI TEDUOSIME.

Adresas: «LAISVOJI MINTIS» 1401 N. Main ave., SCRANTON. Pa.

Kelstone Phone Main 14-28.
Bell Phone Lombard 2506 A.
Dr. Philip ROVNO
423 Pine st. PHILAD., PA.
Priėmimo valandos:
Nuo 10 ryto iki 3 P.M. Nuo 6 iki 8 vak.
Galima susikaboti rusiškai ir lenkiškai.

„Mokykis būt barberiu“
Galima išmokti per 4 ar 6 nedėlias. Kastoja tik \$30. Mes duodame nocynas. Tas amatas geras visam svietui. Būsi savo bosu. Apie daugiau rašyk arba atėk . . .
Nosokofs' Barber School
1405 Penn Ave.,
Pittsburg, Pa. Dept. K

Revoliucijos Gimimo Momentas.

NAUJAS GRAŽUS PAVEIKSLAS Šis paveikslas perstato Revoliucijos gimimo momentą: sukylimą liaudies prieš caristą kartą, nuleidžiamą 50 procentų. Ji parduodama todėl taip pigiai, kad norime praplatinti tarpe darbininkų klasos revoliucjonistą mintis.

• Norintieje turēt šį paveikslą kreipkitės į **„Kovos“ Administraciją.**

**“No Work-No Pay”
The Workingman's
Problem**

Jis tik įsėjimo sūti ir paseni turejo guleti per savaites

**DR. RICHTERIO
Pain-Expelleris**

prasals pavojingus susirgimus jeigu vartosi su laiku pagal nurodymų, ant dėžutės; 25c. ir 50c. už butką. Žiūrėk ant Inkaro ir vardo ant dėžutės.

F. AD. RICHTER & CO., 215 Pearl St., New York.
Richterio Congo Piliės yra geras nuo vidurių sukletėjimo. 25c. ir 50c.

«KOVOS» Agentai.

- J. ČIČINSKAS,**
437 N. 9th st., Philadelphia, Pa.
- J. STASIULEVIČIUS,**
103 N. Wyoming st., Hazleton, Pa.
- A. KUBILIUS,**
3423 T st. So. Omaha, Neb.
- M. ŠLIAKYS,**
Box 581, Forest City, Pa.
- A. ŽILINSKAS,**
Box 923, Wallingford, Conn.
- J. P. ČEPULIS,**
1070 Wyoming av., Pittston, Pa.
- J. MATJOŠAITIS**
120-124 Grand St., Brooklyn, N. Y.
- MATT SENKUS**
46 Knox St., Lewiston, Me.
- J. PETRIKIS**
1514 Ross Ave., Scranton, Pa.
- A. A. REKLAITIS**
234 Wayne St., Jersey City, N. J.
- SIMON KARALIUS**
842 Lenox St., Norwood, Mass.
- P. A. JETULEVIČIUS.**
Mass. Gen. Hospital
O. P. D. Boston, Mass.
- F. STASIUKELIS.**
Box 1588, Fitchburg, Mass.
- J. A. TILINDIS.**
1115 Exchange av. E. St. Louis, Ill.
- A. KALASKY**
Box 1306, Renton, Wash
- A. KAZEKEVIČIUS.**
P. O. BOX 60, Edwards Ind.
- M. K. ŽVINGILAS.**
R. F. D. Stmsbur Conn
- P. GLAVECKAS**
635 W. Lombard St., Baltimore.
- J. KALAKAUSKAS**
55 1/2 Green St., Worcester, Mass.
- J. J. VAITKEVIČIUS**
48 Walnut St., New Haven, Conn
- J. BINDOKAITIS.**
Henry St. Rochester N Y

Rusiškai-Amerikoniška LINIJA

Vienatine be persedimo tarp Amerikos ir Liepojaus (Rusija).

8 1/2 d. Rotterdamą	11 1/2 d. Liepojų
III Klesa \$29.00	III kl. \$30.00
II Klesa 45.00	II klesa 47.00
I Klesa 52.00	I klesa 62.00

Reikalaujant smulkesnių žinių kreipkitės pas mūsų agentus arba pas Generališkąjį agentą.

A. E. Johnson & Co.

Gen. Pass. Agent

27 Broadway New York.

Knygėlė ūkėsystės popieroms

Arba kaip tapti Suv. Valst. piliečiu. Pats vardas jau atsako už ją, todėl daug nereikia aiškinti. Prekė tik 25c. Reikalaujantiems daugiau, nuleidžia ma nuošimtis. Atsišaukite į «Kovos» Administraciją.

MOTERYS!

Cėdykit Pinigus, Laiką ir Sveikatą

Nesikankinkite vasaros karščiuos su sunkiu, neparankiu prosu. Nusipirkit naujos gadinės prosą, jis gamina šilumą savyje vienodai.

Suprosinsite drapanas į pusę laiko su smagumu, geriau, parankiau ir dešimtį kartų pigiau negu pagal senovišką būdą: beto sučėdysite savo brangią sveikatą, pajiegs ir nervus. Prosinimas bus jums smagumu vietoj kankyne. Prosas šildomas viduryje su gasolinu ar alkoholiu. Geresnis ir pigesnis negu gasu ar elektra šildomas. Nereikia laukti kol prosas įkais, nereikia begti nuo pečiaus prie stalo ir atgal, nesudegins drapanų. Prosas šildo vienodai visą laiką. Šilumą galima reguliuoti kaip norima. Už vieną centą šildo per penkias valandas. **Nepavojingas, švarus, be atsidaavimo.** Galima vartoti kur tik norima: viduj, lauke po medžiais, ant porčiaus ar kelionėje. Visomet gatavas. Pilnai garantuotas Pigus. Užsimoka į tris mėnesius. **Kaina tikiai \$4.00.**

THE J. ILGAUDAS NOVELTY CO.
1613 S. Halsted St., Dept. K, Chicago.

Naujas sceniškas velkalas

NETIKETAI

Komedija trijuose aktuose. Parašė Aglė.

Išleido Scenos Mylėtojai. Spauda «Kovos».

Labai lengvas perstatymui originališkas vaizdelis iš kaimiečių gyvenimo. Prekė 10c. Norintieji minėtą komedią perskaityt bei sušost, kreipkitės į «Kovos» administraciją, o tuoj bus prisiusta

Dr. KOLER, LIETUVIS GYDYTOJAS

Yra tai vienatinis gydytojas Pittsburge, diplomuotas Varšuvoj, kuris turi suvirš 15 metų išbandymo gydyme visokių ligų. Išgydo visokias ligas, nepaisant iš kokios priežasties paeina, kaip tai: Naktinius Trotilijimus Sėklos, Syfilio, Triperio, Vyriškos pajiegos, taipgi gydo Savvališkas ligas. Jojo speciališkas yra gydymas užsenėjusias ligas Nervų, Reumatizmo, Plaučių užlegimo, Nupuolės silpnybės ir Kraujo nubėgimą. Užsenėjusias ligas kad ir nuo tėvų paeinančias. Per laiškus negyda.

Dr KOLER 638 Penn Ave., Pittsburg, Pa.
Adinos: nuo 9 iki 5 vakare. Nedėlloj nuo 9 iki 4 p.p.

BUK VYRAS

50,000 KNYGU

Vysai Dykai Del Viru

Ta knyga yra stebuklinga ir siusta yra tyk del vyru. Knyga ta prastais, suprastais žodziais pasaka kaip gal atgauti vyriškuma, isigydyti nuo uznuodijima krauja arbasypili, nubiegima sieklos, patrotitu stypribe, pučkus ir kitus išmietimus, negromulavima, patrotitu stypribe, pylva, kiapenu, inkstu ir pusles ligas, rumatizma, gonorrhoea arba triperi, naujai igautas lygas, strictura ir vysas vyru lygas, gal buti išgidomas sava namuse privatiškai, slapta ir labai pygjai.

Ta, dykai igauta knyga, pasakis jums kodėl jus kentat ir kaip gallet galutinaj isigydyti. Knyga ta yra krautuvė žinios, katrus ture žinoti kožnas vedes arba nevedes vyras. Ta knyga yra parašita par Daktara, katras atsydave ilgo lajka tyrinejmu tu, specialisku lygu. Temykit, jog ta knyga yra siusta vysai dykai, užmokam už pačto, ing užpėčeta konverta. Nesiusk nekoku piningu, tyk parašik sava varda, ir adresa ant žemiaus paduotu kuponn, katru siusk mums šendena.

DYKAJ GAUTOS KNYGAS KUPONAS.

DR. JOS. LISTER & CO., L 903 22 Fifth Avenue, Chicago:

Godotinas Tamista: Pagal Tamistos prižadiejma, aš noriečiau jog Tamista prisiustumei man vysai dykai vėna jusu knyga del vyru.

Vardas.....

Adresas..... Steitas.....

SPECIALIŠKAS GYDYTOJAS

Dr. B. Ulański M.D.

Seniai baigęs daktarišką mokslą MEDICO-CHIRURGIŠKOJ KOLEGIJOJ, Philadelphia, Pa. ir Baltimorės Medikališkoj Kolegijoj, Baltimore, Md., kur vietinė ir valstijos valdžia užregistravo. Dabar jis atidsarė naują ofisą po numeriu: 418 So. Broad st., Philadelphia, Pa.

Kiekvieną išgydysiu: nuo reumatizmo, skandėjimo kaulų, nugarkaulio, šonų; visokių kraujo ligų, užkietėjimo vidurių, negalėjimo valgyt, išbėrimų ant kūno, niežų, visokių dedervinių, silkinimo plaukų, skaudėjimo galvos, širdies ligų, inkstų, plaučių, kepenų, nerviškių ligų, nemiegojimo, neuralgijos, greito nuilimo, sunkio kvėpavimo, persišaldymo, visokių slogų ir kitokių naikinančių sveikatą ligų. Taipgi išgydysiu visokias moterų ligas

Priima ligonius: ryte iki 11 val.; nuo 1 iki 3 val. po pietų; vakare nuo 6 iki 8 val. Dykai priima ligonius Dr. B. Ulański tik biednus kiekvieną pėtnyčią nuo 2 val. po pietų iki 9 val. vakare, savo ofise: 418 S. Broad st. Philadelphia, Pa.

Geriausiai gydo visokias vyrų ir moterų ligas ir prie to yra geras specialistas. Gydo su pagelga naujausiais išrastų instrumentų ir elektriškių prietaisų. Kas ypatis kal negali pribūti, lai rašo laišką adreau: Dr. B. Ulański, 418 So. Broad st., Philadelphia, Pa.

Arba lai telefonuoja: Bell, Spruce 43-55. Greitai gausite daktarišką pagelbą ir busite laimingi.

„Revoliucijos Atbalsiai“

Naujai išėjo iš spaudos puiki ir naudinga knygėlė, papuošta paveiksiais. Knygėlė originališka parašyta — **Seno Vinco**, iš revoliucijos laikų Lietuvoj. Turi 47 puslapius, kaina 15c. 10 Egzempliorių už \$1.00. Daugiau imant dar pigiau.

Pinigus siųskite „Money Order“, ar krasos ženkleliais. Adresu:

V. Jakštys.

1815 E. Moyamensing Ave.,

Philadelphia, Pa.